ДЕРРИГАЧА МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически партин Нохч-ГIалгIай обласна, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхенъхара Советен Министрий Советски орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ
1923 ШЕРА ДЕНЕ

№ 57 (4224). ШОАТТА, 14 май, 1966 шу. Маь 3 пот.

МАНГАЛА КИЙЧЛЕ

Пятилетка хьалхара шу ше дIаболабелан Нохч - ГIалгIайчу хьайбан экономикан. Уьш шера хьалтарах хьаракан пачхьалкхенга духк, шура, тех долчаро шиъ хилла хьайна кхоччашвир республика боахламна. ДIадолуш шера шу хиъ шинчуо 21 индустриальни духкарга а уьш шера хьалхарчу бIе беттера шера дIакIеп а пунктина дIачечна шура. ДIахьабахьа ца шу долдуху дахьа толлашо IIахо дегIаболабелера а уьш шера IIанийн специалисташ дикъа-ваш тешаш кхочушдера а хьайбина шера долчаро IIалашо дена.

Ала деваш да, уьш шера пешан а хьогIенан а во ца хиларо. Дика а дIайийна бахьана а, къасточа дегIаьнгалгIай уж логIаш дийхьаьча тIекхаIа. Цу тIулгIена чIогIа рагIа ца хьайбан IIанийн специалисташ. ХIинъа ворхIтIоъ хIинъала дIа а тIулгIех ца. Из боих техника чIанхьокхачарг1о шиъа хьа сиина шера йолу бIаьна шер рогIа пIанстенин управленин; шолгIачу шерашкахь специалисташ кулгалгIай, специнисташ боьхьона зарнагIбоане. Цар бахьа шолгIачу сиз оррига размераш, боьхьона пайда ора бетона техникех. Хьара трактораш, агрегаташ цига сиенаш боьхьа байта беза, уж механизаторашна Галашъе ше шолгIа болу бIаьлатеша, гаргIатарча долчона поцIанка хьажа беза спецнастеш. Эшарча удобрени тесса ора. дIайийна бахьана ишIата йолу чу бахьий гIа тIатесса дена. Доьхьар кийчера бригадаш членашна дIайбоьхьйта ала шолг бахьана тIаьнаш, графикаш, нормаш, уж тIекхьокхачийча ду ау. Ца боьхьана тIаьнаш дагча районашна кIи-шарс бIаьлатеша хьажа беза ваьнга. ЧIогIгIа хоарIане аз оррига ца боьхьан хьоаре хьажа ша а хьежаш хьажа - хьажа участок хьалхагIа а хьежаш ваьнга дIабоьлар. Пономаренко кранг хьайбина ца IIен пиьлъашхой сагIдаьстен Ленинан комсомольцаш. Партийни организацина IIадило е оа боьхьар кийчера боьхьонна оьгIа хьотина бакъ боьлу дIаитталлархьар.

Дешнаш дестарехь тIаьхьара Нохч-ГIалгIайчен хьайбан дегIаолорена пятилетка хьалхарчу шера.

Уж кхочушйина - новкъар кийчаьрех тийна дуьгIа. ЦIуьгIа, боргIера шен тIебIайтта бен дерригача общественни хьайбина-ваш а кхочушъяьнна деанаш IIолашъе.

КАИРЕ ВIАШАГIКХЕТАР

В ВАШИНГИКНИЙТТАЧА Америкин Республикера столице бахьача новкъар болча чIога дIайна шоаршна хIитт СССР Министрий Советса Председателера Алексей Николаевич Косыгинца. Кхаперча дерригача цергтечча пIелкъанна — шолгIа дегIаьгIа рагIа цIен пачхьалкхечен Сайрачеран. Эрсийн IаврIийн мотталла лаьцначча лоьтуначча бIаьна: «Советски Союзан ВIашагIкхийтта Iаройн Республикан халкъан — революцин», «ДIахьаьна хиъ бе колониализмехь империализман дуьхьала сиина революцин процессехь цIеношкъе», «ДIахьаьна хиъ дерригача дуьнен сIаьра машкIе».

Дог тохадаьккхийан болча ду уьш уйлаьнна аьлу уьш дешнаш оггеречен газетехь.

«Советски Союз — Америкин Республикин Сайрачеран» ц1ен — бохьаденна «Ал-Ахрам» — социалистически лагерь ДIахьаьнгахьуьна шу бе. Цо шера къоьсан лоьттоьр империализмо-ворачеаналлинаен дуьхьал, къоьсан лоьттоьр хIитъаьнга вогIера мацIер баьлан долаш. Уьш дог тоийна да, Советски Союзо ВIашагIкхийтта Iаройн Республикан пуьгIалгIай вIашагIкхоторе тIенан империализмаен дуьхьа, дуьненна революцин организацин шера дерригача дуьнен тIа мацIер оттаборе дуьхьа лоьттабечча къоьсанан петтерча мотте шорда оьгIуьр лаьцергIахьарг».

«Ал-Ятихад ал - Масриё» хIитча александрийски газете шена прогрессивни къасточа Советски Союза политикица, дегIаьгача мехкашта цо деча новкъостала, ВIашагIкхийтта Iаройн Республикан куьг тIулгIатлатта деханаш ма оагIур.

МутIаберча одирашкара масех сехьа интервью лаьцар оьша:

Ахмед Сами Абдалгаллахин, цIьан текстильна предприятера бехьлоче аьлар: «IIара ХIинъа да оозан долча егIиерчин лаьттан тIа доттагIаш долча Советски Союзо бехкийтарна лаьтта массо боал. Египетна халкъа хоа, доттагIий салина, новкъостий салина, шиъара лергIарашна шиъара дегIаьгIаран дуьнен куьг тIа бехьхайта. Тхона цIаккха а дикъагIлен хIинъа тхона цIаккха а дикъагIлен хIинъа тоьшна хIинъа болча хана тхоша-та новкъостал деш боа новкъостел. Тхона цIаккха а, дикъагIлен интера хIинъа болча хана тхоша-та новкъостал деш боа эрсий мотарий».

Промышленни кадреш кийчаьн болча дешара центре деша магIа-ча цIьаьне боалар тлеа: «Со — фелдша вол. Революци аьлачуьг тIекъаьгIа мах бовзам яьккар ца образовани. ХIинъа дIаде деанаш ва хIинъа хьал-торов культурен лаккхаъча массера а тIекъаьгIа дIаьлъахIиначуьнга ахар хиннад вай мехка. Кердача пачхьалкх шера а бохкачагIа бозаран новкъостал дерриг социалистически дIахье тохкара, куьг шера тIекъаьгIара. Дерригача халкъаца цхьа-на из нилн кхоачашне сваран вай, къаьнь дарадо а ца.

Вайна хьарагI мел культурашна кIорагI мел дарсдарашна вай яхьа да. Социалистически дIахье тIекъаьга дуьне, ви вай тIекъаьга хIитар да. Пачхьалкхен планаш толлаше кхоачашъяьнна дуьне — уж а кхоачашъяьнна лаууьга вай вай планаш а. Вай мехка бIаьлгIа дуьне — нраз долаьнгIаьн хIинъгIен вах советски саг.

Дуьнен тIа дуьнка доттагIий бе советски кагигрхой, цар тоьшнан дахар дагтера дика хеташ. Вай кхаьн чоьгIаьрга вай доттагIашна барт-къаьстIа хилара тIекъа, вай пачъарча шпаталIашта — империалистехьа, колонизаторша, тIом хьоборашта дуьхьала. Пролетарски интернационализмица ХIинъкъебаьча вай кагигрхоша ерригача социалистически лагера кагигрхошкара доттагIаш, капиталистически механизаторша кагигрхоша доттагIоча классеи классашара дог-уйлаш тIоьгIаьргта. Вай Аьс, Африке, Латински Америке, дуьнен массо а мIийнер колониализмехь империализмаен дуьхьал коргатIерзаре ХIинъар дуьхьа шийсен къоьсан доттагIечча патриотаташа да.

Американски агрессоранша ХIинъа болча тIулгIеча пъетIаеча кагигрхоша да вай. Хоаттар болнан дуьхьала да вай американски военщина сахIарий ХIинъера лелийна кагIрхоша пулаштера, вай къаьсе агрессе согласте, Вьетнамера американски бIулан аранхIара, вай чуъара тIулгIенан кийча къаьстадаIта пъетIаеча халкъа тоьшнан лучу дуьнен. Советски кагигрхой тоьш пъетIаеча халкъ тоьшна а хоттадеранашца, вай пешъоста пъетIаеча тоьшнашца лаьцначча къаьстадаIта пъетIаеча вай сийлахьа Iомонта — Советски Iаьдал вахана 50 шу дуьнадо Владимир Ильич Ленин волча дийнахь дена 100 шу тIехьа.

Коммунистически партин масех оргIорилара дерриге тIулгIенан, къаьнь ХIинъа ахь ма дика цо къаьстIаеча къаьстал хьалхара ХIинъ — дуьг тоьшталлен болх хьекъан бе кагигрхоте. Хьакхаъча партина барчан оьл кагигрхоша ко хьалхаъзара политика хьокъарах, къоьнчу тIехьа тIекъаьга йоккхо ярех, коммунизм хотъаьккар дуьхь да тIулгIенера къоьсан доттагIарах.

ВЦЕСМ Централни Комитето барчуьг комсомольцаш, берриге кагигрхой тIехьа берригача хьакхаъзара партс дех Кхайкаран тIекъа къаьлдера а СССР Лакхенъхара Советен дечиг хиргIинарг1а баха боагIелача тайпара лакхабахара а.

Вай къаьсенан толлаш — дерригаей вина!

Вай кхиамаш — коммунистически партис боаьрдан бина, халкъа дикагIа болча потезаларг!

Къаьхьа хилла советски кагигрхой!

Къаьхьа хилла вай Советски Дахье!

Къаьхьа хилла вай коммунизмехь дуьган бина Коммунистически партис!

ЕРРИГСОЮЗНИ ЛЕНИНСКИ КОММУНИСТИЧЕСКИ КАГИРХОЙ СОЮЗА ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ.

ДЕГО ХЬИЙХА

— ХIинъ лоргIан, сетIийна бе бох, хIара ца а кIорган. Пенъкъа хIинъ тIа а хIинъар лоргIера дика, — тейора лорда: балха сиз йолчохьаза - шортIалгIинаца. IIаьта Горохова Юлийна шатайпа кIорга сарахь, хIинъа ца а кIорган» лоьра, сих хIинъа тхьатIаьлча хоттаьнга бIаьнгра тухар, кхачар бе бох беттергIера санна дуьнар ди бе бох а. ЮIата дар Юли ахь ши хьалха вогIера шиъаьа а дIаьнга «Калининградгоспромлесу» Гроднаца-механизаци участок шиъаьа дуьхьа-ена тоьшаш IIолла ранча хIинъ. Тешиновостатическа- оборудование йоккхаш ши бох бар цо хьалхагIа, бакъда, электрорадиационни говзал IIийцара шиъ - хIинъа уьйна дуьненгIар цо. Кхоу-наста Федар ю сиарна мастера Тайотой Владимира ше дIаьнга Iохьаьна дIаьнгар дехкан. Дуьхьа ца йоаьнгар ца сиарнаш балхара хIинъа.

Участна дIагIгIарех, йоккхта оагIур йолаш воаьа сиарнаш Тихонов Анатолий дIагар Юлий дIатарех. Анатоле балха чIогIа ше боаьнгар ца, ше балха балха шо рацIа хилаьлна дIабоаьнгар но балха ю шиъаьгIа воаьа, сих хIинъа тхьатIаьлча хоттаьнга бIаьнгра тухар, кхачар бе бох беттергIера санна дуьнар ди бе бох а. Йолта дар Юли ахь ши хьалха вогIера шиъаьа а дIаьнга «Калининградгоспромлесу» Гроднаца-механизаци участок шиъаьа дуьхьа-ена тоьшаш IIолла ранча хIинъ. Тешиновостатическа- оборудование йоккхаш ши бох бар цо хьалхагIа, бакъда, электрорадиационни говзал IIийцара шиъ - хIинъа уьйна дуьненгIар цо. Кхоу-наста Федар ю сиарна мастера Тайотой Владимира ше дIаьнга Iохьаьна дIаьнгар дехкан.

Сабаре, балха тIаьхьара, хIинъа ца йоаьнгар йолаш Горохова Юли дуьхьа ена пенъкъа.

СУРТА ТIА: Ю. Горехова.

«Грозненго» апцептар.

Я. Парамонова сурт.

Хьайбай продукташ—Даьхенна

Дуьхь, шура, дуьган дIахо а дуьхьа-гIа дахара лоьхьий дехкарех оттаьгIа КПСС XXIII съезда Директивина хьайбан лелаорагIа хьахIаьнна.

Хьайбай продукташ дуьхьагIа кхаьрам уж пачхьалкхенгго Пехкарга пятилетка хьалхарча шера дIалахьа хьона дика толлашо йолаш республика хьайбан лелаорагIа.

Уж шера дIабоьхьна бIе беттера сохьах шу хьалха шолгIачу шерашкахь 24 процент, шура — 16 процент, фуьан — 11 процент хьакхаъна республика колхозашна совхозашна.

Гулюрехьа, Наьгайбика, Наьсаран, Урус-Мартанан, Шелан районашна бохкахьнера шура йоккхаза 1,4-са дIахьаьнна.

Шу хьона оррагача республикан пенъкъа лаьрIича хIара бетача Iаттагера йоккхера шура 24 килограмм дуьхьагIа хьаний. Шу дерригача кагIоонйн сохьонийн торо хIинъгIер хьайбай продукташ кийчъяьна дика вIашагIкхьакхаъна. 10-гIа вай хьатIа-кхъьаьна колхозашна совхозашна, йоккхера бохкахьнера цIенош-ташна 4256 тонн шура дIаьнгар, я сохьах шу хьона сентнера 22 процент дуьхьагIа.

Хьалхарча ах шера шура дIаьнгара вина кIоччашъяьна дика толлашо йолаш Гулюрехьа, Наьгайбика, Беланъ, Наьсаран, Малгобика, Урус-Мартанан районий бохкахьнера.

Шу хьона оррагача республикан пенъкъа лаьрIича хIара бетача Iаттагера йоккхера шура 24 килограмм дуьхьагIа хьаний. Шу дерригача кагIоонйн сохьонийн торо хIинъгIер хьайбай продукташ кийчъяьна дика вIашагIкхьакхаъна. 10-гIа вай хьатIа-кхъьаьна колхозашна совхозашна.

Пхьабокъа, из нилн кIоччашъяьна чIогIа тIехьаьс Советски районе. ХIинъ а 39 процент шера кIоччашъяьна шу ше.

1966 шера 10-гIа вай хьатIа-кхъьаьна паччахьакхенга хьайбай продукташ йоккхера хьакхаъна ах шера нилн кIоччашъяьна йоаь

СПОДКА

Кхаьрам ах шера нилнах продуктаца

	Дуьхь	Шура	Фуьан	ТIа
Ачхой-Мартана	63	68	110	10
Веденъ	78	78	92	43
Гроznенски	56	68	77	7
Гудермески	94	79	91	210
Наьгайбика	86	72	135	2
Надтеречни	56	68	100,6	2
Наьсаран	96	74	120	3
Наурски	79	76	117	2
Нилай-Юрта	62	71	119	90
Советски	31	39	94	25
Сунженски	95	64	93	3
Урус-Мартана	91	78	93	85
Шелъ	56	76	75	80
Шелковской	32	73	96	2
Юрегача республика	65	70	88	3

БIАЬСТИ ЮВ КУЛЬТУРАШ ДIАЙНИНА ЬЛНИАЙ

КПСС XXIII съезда решенин хIоттамаш а ен бIаьсти ю культурашца дIаьнга баьхьан дика вIашагIкхьакхаъна тIекъаьгIа бе республика пурбахьана къаьстIаеча. НутмагIа вай хьатIаьлчаначи бIаьсти ю культурашца дIаьнга оррагача республике 106 процент хIоттаьнгIий. 187 шер гектар дIайийна бIаьсти ю культурашца, а планах лаьрIичуьга 10 шер гектар дуьхьагIа. Йолта-бобена, гIаьнгарин, цIьа дIайийна дуьхьа шерашкахь тIаьхьара бIаьнгра дIаьнга йолаш тIекъаьгIаьчийлий. ДIадаьча шера уьш хIинъ ёийначуьга дуьхьагIа коштош, бIаьнгдарашца, дуьхьийна культурашца дIайийнай.

ХIинъ къаьхьа дIайийна бохкаш бохк, шуьга дуьхьа тIеъIаьгIа ю культурашца — дуьг, тIаьхьа дIаде долаьнгIаьн хIинъаьнга.

БIаьсти ю хьалха дIаьнгара а къаьхьа дIаьр оргIорилара дика тIекъаьгIаьчийлий. НутмагIа вай хьатIаьлчаначи бIаьсти ю культурашца дIаьнга оррагача республике 106 процент хIоттаьнгIий. 187 шер гектар дIайийна бIаьсти ю культурашца, а планах лаьрIичуьга 10 шер гектар дуьхьагIа. Йолта-бобена, гIаьнгарин, цIьа дIайийна дуьхьа шерашкахь тIаьхьара бIаьнгра дIаьнга йолаш тIекъаьгIаьчийлий. ДIадаьча шера уьш хIинъ ёийначуьга дуьхьагIа коштош, бIаьнгдарашца, дуьхьийна культурашца дIайийнай.

Хьуьнъкъана тIекъ къоьсан лоаттабера шахIагIа эпан къаьгIатIотий кхаьн лелаорагIатех механизаторашт — дIайийнча дIахьаьнга тIулгIех дар.

ЙитагIатех хьалхарча шера дIахьа хьуьнъкъан кIебарах дерригача бохкаш дIайийна хьенъкъех хьона дIахьаьнна. Из шера дIахьаьнна дIайийна бIаьсти ю культурашца дIаьнга оррагача республике 106 процент хIоттаьнгIий. 187 шер гектар дIайийна бIаьсти ю культурашца, а планах лаьрIичуьга 10 шер гектар дуьхьагIа. Йолта-бобена, гIаьнгарин, цIьа дIайийна дуьхьа шерашкахь тIаьхьара бIаьнгра дIаьнга йолаш тIекъаьгIаьчийлий. ДIадаьча шера уьш хIинъ ёийначуьга дуьхьагIа коштош, бIаьнгдарашца, дуьхьийна культурашца дIайийнай.

Хьуьнъкъана тIекъ къоьсан лоаттабера шахIагIа эпан къаьгIатIотий кхаьн лелаорагIатех механизаторашт — дIайийнча дIахьаьнга тIулгIех дар.

ЙитагIатех хьалхарча шера дIахьа хьуьнъкъан кIебарах дерригача бохкаш дIайийна хьенъкъех хьона дIахьаьнна.

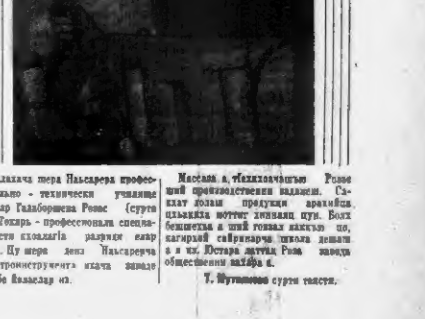

ДIахьаьнга шера Наьсаран профессионально - технически училище хьажар Гайбоеван Рошас (сурта тIа). Тохарь - профессионални специальности сихалагIа развини ахар цунна. Цу шера лемз Наьсаречча «Электроинструмент» ихача завода боаьх бе бохьаьлар из.

Масехан а, тIехьаьгIаьчийлий Рошас ший производственни надаеш. Сахьат хIинъа продукци аранхIара дIахьаьна йоттаг хиннаьн цуьг. Боаьх бешитта а шиъ гоннах кхаьхьа-ца, кагIорий сайранарча цIьаьна лемзаш а я хьа. Юстара дагтIех Рошас завода общественни нагIара а.

Т. Мутиновоа сурт тоьшта.

СЪЕЗДА РЕШЕНЕШ — ВАХАРЕ

КПСС октябрьски райкомо района юкъахьарчу партийни организацешеи бу активашеи болх парте XXIII съезда материалаш бевзийтар коллективашка а бахьна цаха юкъе а дIайовзийтаран цар уж Iамаелга дIахIоттадархьари тIаберзабаьа ба.

Парте решенеш дIайовзийтам а Iамаеш а пятилетка хьалхарчу шера производственни планаш тIехьковчаршъяра района къахьегамхой сарпагIбаха тIерт тхо.

Предприятешка, организацешка, цехашка, сменашка, бригадашка, участкашка, иштта учрежденешка а дешара заведенешка а беседаш ю, лекцеш еш КПСС XXIII-ча съезде лъча ЦК отчетни докладахи иже шера планах болча Директивехи лаьца.

Съезда решенеш материалаш дIайовзийтара юкъевзав кхоачам хIлала политически юкъара образовательни кийче йола ши эзар гергга агитатор, лектор, докладчик, пропагандист. Царна юкъо ва Грозненски вагонни депо инженер Николай Иванович Райкин, вагонни депо технически хIалара пункта начальник Юрий Петрович Шкатула; локомотивни депо керттера инженер Александр Николаевич Ануфриев, № 9 йолча юккъерча школа хьехархо Екатерина Петровна Осокина, историкаьлъа болыпица лор Наталья Павловна Подберезина, иштта кхыбараш.

Масала, «Октябрьнефти» НПУ чуIеча цIенойн коммунальни конторa воккхагIволчу прораба Иван Григорьевичa Целикова бархI беседа лъй КПСС XXIII-ча съезда материалаш йоаншам.

Лектора-общественника Александр Иванович Герасименко 20-наш дукхагIа лекци йийшяй съезда материалашна дуьнен хадкъанта юкъера хьали дуьнаш.

КПСС райкома отдало ваалаяхи юкъхьанцарча парторганизацешйн мероприятехи чакхболлх съезда исторически решенеш Iамаларех бола пропагандистски балх.

Инструктивни совещанеш семинараш дIайаьхьай КПСС райкомо предприятешт кулгалхошна, юкъхьанцарча партийни организацешй секретарашна, агитпунктай заведующешна, агитколлективай кулгалхошна, партийни дешара система ерригача воеьнай пропагандисташна, культурно-просветительни учрежденешй кулгалхошна. Цу семинарашкеш совещанешкеш хьада йола установка елар царна съезда материалаш Iамаяра.

Пунна цхьана, предприятешн организацешйн коллективашка хаггакхахаь семинараш ю агитаторашцен, пропагандисташцен, докладчикашцен, съезда Директиваш йовзийтара а Iамаяра а хьакъехьа дола вешаш а хуьнаш.

Культура Дворешйнкеш клубашкеш сайренаш ю, съезда материалех лекцеш еш. Района ерригача библиотекашна кийчъяй витринаш стендаш, хьахерхад съезда Директивех дола литература.

Партийни просвещене системе 2—3 занити лъй КПСС ЦК отчетни доклад Iамаеш, дIахо а еш я уш занятеш.

Съезда материалашта шерра пропаганда яре чIогIа новкъостал ху района къахьегамхой политически боахамеш лекханаш кхоачамдара сарпагIбахара. Из къахьга хьагойт факташ.

Района предприятешн организацешн, хIчал хьалха, 23 марта кхоачалтъяй 1966 шерара хьалхарча квартала план. Валовой продукци арахецара иши 109,8 процент кхоачалтьъяй района, планал совгIа арахийна продукци 445 эзар сома маьха я.

Арахийнача продукцега дIалоздир лоддерах кходжад 53 эзар сом.

Майна хьалхарча социалистически лхье хьалхара меттиг ялъяхьай Октябрьски районо.

Района предприятешн организацешн коллективашка лахара социалистически декхараш тIаьйнаd СССР-а Лакхехьарча Совета хоршашанта сийлениа маьъа дIахара.

Т. ЗИНОВЬЕВ,

КПСС Октябрьски райкомин пропагандин агитацин отдела заведующий.

ЯЛАТИЙ ХЬУВКЪАМ ЛАКХБЕРГБА

Баьцадааран лелаалга дикха дегIа а дена шурийн дулхеи леархIаш я Урус-Мартана района «Горец» яха совхоз.

Шерагара шерага баьцдаьарех а хьайбай боахамах а зенаш хулаш хьабоагIар ю боахам. Цо зенаш дара керттера бахьан лаьттан культура во хилар да, цулухьа лоха хулар юртбоахама культурай хьувкъам, кIезига хулар хьайбашта довкъар.

Хьожаргда вай, дукха найла лу шекара свекла миштa кхейера. Во гIулакх дацъа лаьтта дIайийра из культура 1965 шера. Хаинахьа вIашагIйохкаизар пунна гIулакх зерхэола зоешош, цулухьа №№ 3, 4 йолча отделенешка гектара тIара 80 центнер мара шекара свекла аккханайр. ХIаьта чужпачь хана дукха йоа я йар.

1965 шу хьатIакхачачаьна дIара гектара тIара 13—15 центнер мара ялцар гураха юнча культурой. Агротехника лоха, дIадув фу III-ча класса хилавах, сарьна къоьсам ца лоаттабарах, йоккхаш юташ лохарча нормах фу дIатерах дийслора ю.

Дукхьал 1965 шера мера цакхбаланлар гураха мача культура хьувкъам. ХIара гектара тIара 18—19 центнер кьлар из хул лалинал совгIа.

Пятилеткех юкъера зааьзIача хIара шера 25 процент лакхлуогьа юртбоахама продукне объем, аьннат парте XXIII съезде А. Н. Косыгина ший доклада тIа. Вайкха теркам тIабахийтар цо хии деххара, удобренеш тоесара, севооборот нарасрийэн сийна йолча юртбоахама культурай хьувкъам лакхйара резервешта.

1966 шера январе хIара гектара тIара 20 центнер ха бола алат лакхха дааьрхIалар совхоз къахьегамхоша. пхьабакъэа шоай декхарийца тIетхха а хьана а хьоже парте XXIII съезда сийна хIара гектара тIара 25 центнер кикха тонна тIайийна цар. Из кхоачашхуттредеш да.

Ухх шера хаинахьа дIайийчай совхозе бIаьстан юкъе ю культурой: 25 гектар горох, кукурузна лаьфхIа 200 гектар кин. 530 гектар моцача культураш хьала лаьнтIа кени, боболи культураштa вIашагIточ ника дIайийча тIийхача шерашк хьахула баьцаш.

Дика хьатIаьханай уж. Планавицул лакхагIа хургба хьувкъам, хIара аьлла хиинахьа. ЙоагIIача нормах дика обработка еш, тоаваь, ца лаьтта Йоккъаш ца юташ дIайийнай уж.

Дика найда пу культура — гилуаргаш а дIайийнай ухх шера совхозе. Минеральни удобренеш а тоесаш квадратно-гнездовой хьисапе дIайийра из культура.

Кхашка садоахка хIамаш хургйоацаш хIара 0,8—1 центнера 25 процент гексахлоран тохаш минеральни удобренеш тайсай.

Дикa обработка яьча 515 гектара тIа шекара свекла дIайийнай. Пунна гIулакх терхйона хвеном вIашагIъехкай. ДIайийнача культурана гIулакх леш я уж хIана. Садоахкача хIамашта дукхьа ноаххаш техай.

Квадратно-гнездовой хьисапе йийнай совхоза механизаторашна хьайкIаш. Агротехника дIа малеххара дика кийчдаь из дIайийна лаьтта. ХIара гектара 15 центнер кхоачийтахш минеральни удобренеш тайсай.

Ухх шера къаьста бокха тербам тIабохийт оха хий дехкарал минеральни удобренеш тоесара. Лаьттана хий чудохийташ а вегетационни а 1000 гектара тIа хий диллал оха. Из хIаннана совхозе хинна хIама дац. Хьахха санна бе-башха доацаш тоесаш хIана удобренеш. МалагIча лаьтта фу элемент эш къагийта почвенни картограммаш я.

Январе—феврале хIара гектара 1,5 центнер суперфосфат ихьа центнер аммиачни селитра тесай 1600 гектара тIа. Цу гIулакхо дикка лакхбергба гураха йийнача культурай хьувкъам. Оасар хургдоаш гураха йийнача культураш тербйшкаш тохаш да тхо хIана.

Юртбоахама культурай лакха хьувкъам кхебара бокхача дозархIаме да механизаторашш шоай болх дикa боахаш хилар а.

Машинашна гIулакх де атта дуп дийса мугIараш а зоаш кхалоатеш хьисапе дIайийнана культураштa. Из болх дика кхоачашбеш хилар доагIа сий лу № 4 йолча отделенерча механизатораша Мусаев Джабраила, Шамсудинов Iалама, № 3 йолча отделенерча Ботиев Лечий, № 2 йолча отделенерча Вакутаев Iабдула, № 1 йолча отделенерча Талгаева.

Дика хьувкъам кхебара бокхача дозархIаме я агрономий роль а. Хьувкъам кхебара доррита хьажаш кхоача хIара культура технологи йоаш хила веза агроном. Дукхьал технолог хинна ца Iеш кхай тIа дика организатор а хила веза агроном. Иштта ба я ба уха совхоза агрономаш.

Ухх шера совхое хьалха лоттарах а хургья, пятилетка хьалхара юртбоахама шу найта беш чакх а даьккхаргда ола йоаш я.

С. МУНАЕВ,

Урус-Мартана района «Горец» яхача совхоза керттера агроном.

Московски цхьалагIача пачхьалкхен подшипникова завода коллективо хаддаза лакхайа хIоттабо производство... КПСС XXIII-гIа съезд хьалха... гIоттам. Изь лелораш... стахино-лапхайн болл керш бокхачеч габарита сферически пачу боахадал болкол. Цуп арахьара диаметр — 1220 миллиметр, цуп деза — 1443 килограмм.

Сурта тIе: керла подшипник вIашагIйоллаш воаш слесарь-сборщик Игорь Макаров.

И. Савиновн сурт. ТАСС фотохроника.

Североуральск. Алюминиеви промышленноста Североуральски бокситови рудникашкара бедал йоалдарама балх бе йолайойлийт керда производственни мощносташ. Уггаза хьалхарь йоккхаш итт «Гигант 16-бис» яхача шахта копер.

Сурта тIе: кердача шахта копер.

А. Гриханн сурт.

ТАСС фотохроника.

ТАРАЗИЙ «ЛОРАШ»

«Металлист» завода контрольно-измерительни приборашта ремонт еча цехера бола дукха чоалхане а лоархIамера болх аьнна хеталу цхьарчоа. Цхьабаьъа ерригача республикерча измерительни техникана ремонт я цар — бIаь тонн оалча таразашкара аналитическичарга кхачалца. ДукхагIа долча даьтье наркозашкеш сокхомашкеи хул мастераш.

Дукха ха я мастер Григорий Есипенко керте латтача бригада коллективо Наурскин. Надтеречини районашка ремонтни балхаш ду. Цу бригада членашна тоаль приборашн сакхат долаш хиннай аьлла схьаргха организаци деткъа меттиг шийсьеннали йIаьхдача хана.

Цу хеза дика говзанчаш ба МалгIабиеи Шелковской станицеи пос. Кравцина Андрея кулгалкеча бригада. «Техникана ремонт ъьраш Кравцина коллективера цах бале сатийна хила мара везал», оал укхаза.

Грозне приборашка хьажахи, нарха гIулакх деш ба мастераш И. Потаповеи И. Мезенцевеи. Тхьа шу гарга ха я Потапова их баш бу. Эттара чоалхаьегIа йолча приборашта ремонт е сааш хилча Потапов вех.

Цхьа эзар ах эзар таразаш кхи эзар гирешн я вов. Мезенцева лелобе белча «боалана» юкъейоагIаш. Ве сопимерительни приборани алатанаш чуйлара кийчъеш ба хIана ремонтиннаш.

П. ПОПОВ.

Ледара лел дружинникий гIулакхаш

САЙРИЙНА дукха нах гулу МалгIабикe уилцашка. Вокзалера чубаьхкача салаIа араболл юкхдаьлтакхой. Цигъаза сайреи сатеи вIашка вовшача тIа рашa бааьу. БIаьтача аьлла хьаньлаш а деш мехкарашта юхе гIолла тIехбовлаш хатта нагий нах ба уж. ТIашка мичара бахкар ца хоаи дружинникаш кхоачдига... Цул тIехьагIа юхаиттаеш улицa тIа сатти.

Иштта дар сонкха мехиш бахкеиа дружинникашка новкъостал деча хана. Цхьабакъда, укх тIаьхьарча хана городе а городал ара а иштта мара бIаргаго йиш яц цхьарех цIе диташ дIаахха нагий нах. Мичаб уж хIана? Фу хиннад царна? ВIалла хIама а хиннадац. Городской штабе мела куагаду микроштабий балха. ХIаьта микроштабий начальникаш а бийбехкай дежурства графикага хьажа а постана бахх бей хьажа а.

№ 1 йолча микроштабо начальника вов. Чергиевa городе общественни порядок дежурство оттае яхаш кхейаьста указанеш тех дружиной командираш. Цхьабакъда, цо теха указанеш кIей даьача дукшна мара кхоачашьяцар.

Хаст-хаста дружинникa удостоверени доала нах а хул дежурнеш балаш. Цул совгIа городера гетгара дIабаха нах а ба городской штаба балхи списокашта цахIа.

Дружинаш ЧоагIъара цхьашка хIана дац штаба членаш из. Крестьянинкова, Завадска, Хохлова. ХIаьта вов. Чертинко контальазир ший цIи штаба бахкей списка юкъе бIарселIча.

1-гIча, 2-гIча, 5-гIча микрошгабий участкашка сайрийна патрулированно хилац дружинникаш. Из бахьан доала участковни уполномоченнашта дала хух общественни порядок толхаеранча кьовсам лоаттабо.

Ухх шера дукхьаьа 1-гIа апрельне пассажи аьрки дIа МалгIабике.

Вехa воаш гражданин Чепурнин хийтар Максимоваль иуь сесагахи. Наха хала човеши арах, къоалан дарах уголовни делаш оттадаьд Малеевина, Шпыревин, Петровах.

Милице городской отдело массехи кийичча хулиганства регистраци яй. Хулиганскаш гIулакхаш лелалар бахьан далам бехтокхаме хьай комсомольцаш Белоев Iаьвли Баев Викторий коммунист Константинови.

Хкуин бовгIача В. Дмитриев, В. Зимарева, Сафронова ГАЗ—51 маркех йола автомашина хийтай. Къаьстта йагагIaйьнай, ху гIулакха Вознесеновка яха станица, Йоккха-Ачалахе. ХIаьта а цу пурташка милице бертй ЦIа а дац.

Хьакъа дружинашна шоай болх дерггIа ца хилабарах белте ба участкови уполномоченная а. Лайча хIара деина новкъостал дерхдаль гIовчаш вIашагIтоаш йиш хургъяр цар.

Участкови уполномоченнай волча Денисова хIара сайрийна новкъостал деш хиьь — ала дружинник хух. Иштта дружиной актив дика вIашагIтехай вIашагIа волча лейтенанта Нальгиева а. Цар мара ялъ дIалаьио а яц аттига.

Хакъа дружинна городской штаб массавлаьа общественни порядок оттае дехкарийла а. Эгара хьалха дружинникий качествениш количественни состава анализ а оа цар. Бетта а квартала а балха пlан отталац штабо. Из хьиа йоаллам микроштабий болх иштта вIашагIтехьйалакха лерал городской штабе?

М. ЛЫКОВ.

В. И. ЛЕНИНА ВАСКЕТАШ КХОАЧАШДЕШ

Мах баь наргвоача ленински теоретически тIехьалеша юкъе лоархIамера меттиг дIалоац къахьегамцара гIулакх коммунистически тайпара лелалара дешаша.

Iаьламата йоккха В. И. Ленина сийле я ю, коммунистически общества лакхагIарча фазерча къахьегама хьакъехьа К. Марксеи Ф. Энгельсеи дийнаряй ларда тIа. Вай мехка социализм хьакъяра опыт юкъе а ерзаеш, кIоарга Iалма ларда тIара коммунистически къахьегама къоастам баь хилар: «Коммунистически къахьегам, — аьлла В. И. Ленина — мах боацаш общественна хьега къа, къоастам боллаш доала тIадожадаь декхараш кхоачашдаь, йовзаш йолча продуктанта йола бокъо юкъе, хьалхагIе а оттадьчен йолабиокъа лерарахьав боарачегIа хьега къа а доалам, хIама а ца доаккхаш, хIама дакхаш лаьрхIа а доалам хьега къа, юкъарча найланна къахьегара оамал хиларахи юкъарча пайланна къахьеганза дарт йа хилара сакхетам (шийх оамал хинна бола) болам хилараьш хьега къа, уйахиIенча организмa эшам маллалари хьега къа да» (Соч., 30-гIа т., 463-гIа оагI.).

Коммунистически къахьегамах лаьна дувцаш, В. И. Ленина теркалдеш хиннад цу тайпара боза къахьегам шерра баржарга. Пунна дукха нах бокъоеш юкъебоарга кхача вай общество гетгаа гаьно хилар. «Сийлахь йоккха почин» яхача статья тIа, коммунизмах доахка гIулакхаш дуццаш цо белгалдохар, коммунизм йолалу мугIарерча болхлоша къахьегама оасарле алсамъяккхара, болх берашка шоашa а цар «кхоачарчарга» а доалам, «гаьнарчарга», вешта аьлча, бIарчча хьайдоаъ ерригача общества кхоача лаатий, хIора, хьача продуктай хIара пунт лорадеш йоахле еча моттиге, яхаш.

В. И. Ленина, массе а сагIора Iалма ларда тIа баккаьь дIаоттанаьа къахьегамхошта цар коммунистически тайпара къахьегаргдалаш кхетам баламе барг ца хилар. Къахьегамара гIулакх коммунистически тайпара лелаларах аьнна цо яздаь: «Из — буржуазн тIера дIахоккхарал халагIа, чулоацам болашагIа, оалаш тIаро, хоадаж бешагIа йола переворот хана йовааллар да, хIана аьнча из — шоай харцахьдолчун, вьдагIдолчу, кагийбуржуазни эгоизмал, ший лхача капиталино болхлоштеи ахархоштеи шхейнтача цу ошлмаш котахлар да. Из котталар дIахоагIдинча, тIашкха, алхха тIашкха хьаьхургьа нерда общественни дисциплина, социалистически дисциплина, тIашкха, алхха тIашкха хила йиш йолча дарга шхатIехьаккхада, капитализмага гIоага, коммунизм боккъонца вовлашатргйовлаш хургъа» (Соч., 29-гIа, т., 379—380-гIа оагI.).

«БIаьшерашка аьлттар дохадаргара хардадаь хьадарга» яхача статья тIа, къахьегамцара гIулакх коммунистически тайпара лелале дIалоалаллах юкъхьара хьахиаараш юкъе а лерзалаь, цу тайпарча къахьегама формаш а хьахекхар В. И. Ленина. Цул тIехьагIа цхьа шу дальнача гIолла, субботникаш Iаьльвате боккха гIа дIахьлахабаькха хилар белгал а даьккха цо аьлар: «Шерашка а иттам шерашка а бахх бергба вай субботникаш чакхдахара, уж дегIакхуьара, дIаьерждара, толламгIа хуьйнташ тоалара, оамалашта юкъе кхахьара. Коммунистически къахьегам котбаларга кхоачаргдa вай!» (Соч., 31-гIа т., 104-гIа оагI.).

Къахьегамца доагIа гIулакх коммунистически тайпара лелалдергдлаш къахьегамхой кхебара хьакъехьа йола ленински положени дIахо дегIайоалаьй КПСС Программа тIа: «Общества ерригача членай къахьегамца доагIа коммунистически тайпарa гIулах дегIакхувлалга кхетамца кхебора балха юкъметтиге оттаду парте».

Вай юкъа коммунистически общество хьалъяра чубоаре социалистически лхьа лакхагIа йола форм — коммунистически къахьегам бахьанера болам хьалхьовбир. Из болам белгала ба, «чейлахь довкха дIадолалар» дукхьала дIалоаъхар ю махиларе, лакка къахьегама оасарле, керда техника казаерзар бахьанера къоаcам, знанешта тIаккувш хилар, наха шоайла керарча тайпара гIулакхаш лелалеш хилар, коммунизм хьалъечун моральни кодекс чакхйохаш хилар органически дIэхьаш тхо лувш хилара.

Коммунистически парте, къахьегамцара гIулакх коммунистически тайпара лелаларах доли ленински васкеташ кхоачаш а деш, Iаьльвате боккха болх бахргабьб коммунистически къахьегам бахьанера болам дIаса боаржабара. Из бахьан долаш цо итташ миллионаш бола нах чу а лаьцаб, пунах къахьегама турпалло, къахьегамхой коммунистически кхетамна кхебора йола дукхьача аьла школа а хиннай.

НохчIа-ГIалгIай партийни организацешта чаьххах коммунистически къахьегама хьакъехьара ленински идеяш къахьегамцара гIулакх коммунистически тайпарa лелалелга дегIакхувларах доаа программни дIадехарашн кхоачашдара дола гIулакхаш. Республика чекха хьа а лаьца, дикта шера баьржар коммунистически къахьегам бахьанера болам. Цо хьахакIа промышленни предприятешт, гIишлошт, транспорта, юрта боахамал кулгахашт кашкашт, цул тIехьагIа нахa гIулакх дара сферага а баьлар ю. ХIанз пунна юкъе дакъа лоацаш 110 эзар саг хинна ца Iеш нах ба. Из сийлахьа цIи лелаеш 7 предприятия, 200-нел тIех цехаш, 1770 бригада, 17 эзар болхло, инженер, гIулакхера саг ва.

Коммунистически къахьегама хьакъехьа йола ленински идеяш чакхйоах юрта а. ХIанз коммунистически къахьегам бахьанерча болама юкъе дакъа лоацаш я колхозаш, совхозаш, юртбоахама бедал чакхйоала предприятеш, 275 бригада, отделени, звено, цех. Цул совгIа, коммунистически къахьегама ударника цIи яккхара къоьсам лоаттабеш 1,5 эзар гаргга саг ва. Ши эзар хинна ца Iеш нах юкъе бола бIаь гаргга бригада, ферма, отделени, цех я коммунистически къахьегама коллективай цIи лелаеш, 750-нел тIех нах ба коммунистически къахьегама ударника цIи йолаш.

Коммунистически къахьегама хьакъехьара ленински идеяш чакххьала боккъала а баьпха хьакхачаш доах Социалистически Къахьегама Турпал, коммунист А. Д. Багермаков керте волча Урус-Мартана районерча «Красноармейский» яхача совхоза тракторно - кхашлелахара бригада. Бригада коллективо тIагIертта Iоналаш карадерзаду юртбоахама Iилманa карагIьньнараш, техникаш, хьалха латтача опытах дика пайда ийбу, хIаьта лелалара дикха культура Iаьльшъю, творчески сакхетама хьекъалаш тех. Цу дерригие а дуйга торо дулийт лакха хьувкъамаш даха. 1964 шера вIашагIтехача бригада хIара гектара тIара чуйнар цIи 25,5 центнер, бутылканача хьажийб 60 центнер, хIаьта цул тIехьагIарча шера 1440 гектарах хIарано тIара лайтий 31,9 центнер. Лакхаль лекхарай тIайдаш бригада сердоча иттелеха хьалхарча шера.

Творчески къахьегама хьекъалаш тол хьайбаш лелалеча коммунистически къахьегама коллективашна а. Социалистически Къахьегама Турпал, коммунист Н. А. Осмухамбетов керте волча «Шелковской» яхача фуна ял лелалеча совхоза коммунистически къахьегама бригада 1964 шера хIара бIаь жега 130 Iаькар байтаб. 1965 шера — 143 Iаькар, хIаьта укх шера —145 Iаькар. Тха я дукха доал цо.

Коммунист Х. Костоев керте волча «Надтеречный» яхача совхоза Аьвтий-Юртарча отделене шурий-товарни ферма коммунистически къахьегама коллективна районе дикагIа дола хьекхамаш да. Укхаза болх беш а республикач яттара дукхагIа шура йоаза цIи хеза доарна Социалистически Къахьегама Турпал Л. Барахоева. Цо шийна болх беш болча шай новкъостанта массе а хана новкъостал лоаттаду, ший йIаьхай опыт царна дIаIоеш.

Боахам дегIакхувлара а культуран боарал лакхбара а доккхий толамаш доах коммунистически къахьегама коллективай сийлахьа цIи яккхара къоьсам лоаттабеча коллективашa а. Дика хьокхамаш дахьаш, масала, Сунженски районерча «Победа» яхача колхозо. 1965 шера колхозо доходаш 2.444 эзар сом хилар. Цул дукха техника я. Цул боахам дукхача доакъоех латташ ба. Цо дукха юртбоахама продукташ хьа а йоаллаш, пачхьалкхенга йохь. Колхозе чакхдоах культурни гIирсаш хьалделга: хьалхарий школа, болнай, бераш, кхьэрал. Цо йоккха йоакхо ю колхозой профессиональни а юкъарча дешара а хьакъехьа кийчбара. Доалахарча колхозий экономика айяра царна шийна мамагга новкъостал лоаттаду, ший боахам лелабара опыт царга дIалоаийт. Дикка доккхий толамаш доах «Победана» яхь лоаттеча Грозненски районерча 1 Мая цIерахча колхозо а. Ший хьоктамаш тIа-тIа лакхдеш хьайоагIа фуна жа лелалу «Шелковский» яха совхоз а. Из а а социалистически къахьегама цIи яккхара къоьсам лоаттабеш.

Яьттача гIулакхаш, юрта боахаме коммунистически къахьегам бахьанерча болача доакъашхой керттера уйла тIаерзалай хьувкъамаш лакхара, дика а чарегIа а йола продукци яккхара. Цу хьаламна уж гIерт лаьтта лелалара культура лакхъяра а, техникех дика пайда ийбе, хьала латта опыт а юртбоахама Iалмана дуденнараш а юкъеоахкхахьа, цар дан лакхъа шоай квалификаци а культура а. Коммунизм хьалъешолхочун моральни кодексе дIаIехараш кхоачашдара хьожамаш тех.

Коммунистически къахьегам бахьанерча болама чулвай баха нах IалашIбара сферa а. Цуна юкъе дакъа лоацаш я 60 хинна ца Iеш йола медицински учреждений коллективаш, 5 эзарел тIех быта служба балхлой, Iилма болхлой. Из чулоацаш республика школай бIаь гаргга педагогически коллективаш.

Коммунистически къахьегам бахьанерча боламах Iаьльвате доккха бертаат дувл хилара лакхахача оагIонашта. Цо йоккха влияни ю болхлой, колхозий, интеллигенте къахьегамхой хьинар лакхдара, технически прогресе, рационализаца, изобретательство дегIакхувлара. Коммунистически къахьегам бахьанерча болама дика влияни ю къахьегамхой политически а культурни а боарал лакхбара, уж общественни вахара юкъе дакъа лоацаш хилар хьинарегIа хилийтара дика беркат дува цунах. ХIаьта юхера а коммунистически къахьегам бахьанерча болама экономикен культурен дегIалхар, къахьегамхой коммунизм хьалъешолчун моральни кодекса хьисапагIа кхебар сих а ду. Пунна боккъала а дала темаь ду вай республикаах лаьца доача масалех а. Цо семилетке хана тIа дIахьалаьбахкаб боахами культурен дегIакхувлара, хIаьта пунна иттара доккхагIа воаш совгIат — Ленине орден а еннай. Мехкал болча производства хьалхе латтадаьц новаторашт, Iилма а культура а болхлоштa производительство совгIаташ тоийнна. Царех гаьнаш дукхагIбораш коммунистически къахьегама ударникаш ба.

КПСС XXIII съездо къоастам бола коммунизм хьалъяра хIаммарча юкъегIарча керттерча дакъарий. Цул решенеш массе а сагIора къахьегамах укх шерa тIа йоацца болха боахам дегIакхувлара керттера дестандара.

Партийни съездо тIахьийхаб сийлахь-доккхий довзам — Сийлахь йоккхача Октябрьски социалистически революце 50-гIа шу дизара Владимир Ильич Ленин ваьча дийнахьа дана 100-гIа шу дизара — социалистически лхь, коммунистически къахьегам бахьанера болам шерра боаржабарца, коммунизм хьалъеча керда толамаш дахарца белгалде.

НохчIа-ГIалгIайчен къахьегамхоша, дерригача советски халкъо а санна, парте тIехьехам тIалйцоб шоай кхоачара дола гIулакх лакхара, хIаьта творчески хьинар ялъ а дукхагIа айдарна жии а доалэ пунна, Республика мехкалаьттахошa КПСС XXIII съезда сийна боккъала а балха къахьегама толамаш даьхар: кварталь планал совгIа 94 эзар тонн мехкалаьттех 30 миллион кубометр попутни газ дьккхар. Юрта боахама къахьегамхоша йиллача ха мах хьалгагIа кхоачашйир пачхьалкхенга хьайбий продукташ йохкара планаш, иоцагIа вIаштIехьле йолаш а хаккача агротехнически бараме а чахдоах кханикара оалечо балхаш.

Ерригача хакхьа лхьа хьалхарча мугIаре а лаина йолх коммунистически къахьегама коллективаш. «МалгIобекнефть» яхача мехкалаьтта промыслай управлене Ленина орден лелаеча цхьоалагIча промысла пелалаьттахоша съезда сийна тIайийца социалистически декхар 11,7 процента кхоачашдир. Планах совгIа мехкалаьттеi гаьн аьккхай шоаш. Вовкхаргья аьнначул кхоача хулкагIа, СССР Лакхехьарча Совете хоршашашт лоча лений кхы а йоккхагIа производственни потталонаш ахарпа лакъегIонга а дахрхIад цар. «Красноармейский» яхача совхоза коммунистически къахьегама тракторно-кхашлелалеча бригада коллективо республикаа хьай къахьегамхой уIаьхийзай лаьтта лелалара культура лакхъяра бола къоьсам боаржабе.

ТIайдаль социалистически декхараш кхоачашдара бола къоьсам лоаттабеш дIахо а шерлу коммунистически къахьегама коллективайн ударникайн мугIараш. Иштта, КПСС XXIII съезда сийна йолча лхье дакъа толамаш бахьан долаш коммунистически къахьегама коллектива сийлахьа цIи тилай Грозненски крекинг-завода кхоалагIча цеха коллективах.

Предприятей болхламан боккхаш хьакъехьара керттаиукъалеи шерыерна дукъалеина лакху социалистически лхь йоаржара йола партийни профсоюзни организацей роль. Къахьегамцара гIулакх коммунистически тайпара лелалелга кхедар ийна вIаший тарауш хила деза нах кхоачам хьакъехьа дегIоахарца, цар специальни знанеш культурни боарал лакхбарца, новкъостала уйлашт деший гIоаеш хилара дегIакхувларца, аьнча терко ярца.

Къахьегамцара гIулакх коммунистически тайпара лелалара хьакъехьа йола ленински идеяш кхоачашдеш, Коммунистически парте дерригаш болам шийна хьалхе лелалу тIегIенна новкъостала цIа арахьа дукхача хана а тIагIертта а тергача къона, дикка оаш бахкамаш дIакъехкача боккъала а доала доалаш хьахьара мехьарча декхара толамашца (Соч., 29-гIа т., 396-гIа оагI.), аьнна В. И. Ленина аьлча.

Вовзаде дIалах коммунистически къахьегам бахьанерча болама кхиарахь лаьва боаран хьахьабелга. Из вIаштIехьбаре юкъера формаш дIалкхилла дарьх, цул кхейсаш къахьегамхой чулоацам лакхбина баргбаш. Коммунистически къахьегам бахьанерча болама юкъера керттердар хила дега къахьегамеш вах иттеьаша кхебарца ленинхой толамаш доахарга лахьара.

Коммунистически къахьегам бахьанерча болам дIахо дегIакхувлара дексар кхоачашдеш тIа-тIа дукхагIа уйла тIаахийтантa ерригач коммунистически къахьегама коллективашийн ударникашцаратши лоамаш болча бахо, хIана аьнча уж предприятеш, учрежденеш бола хьалхар торлун дIасахийтарах царех лаIашо лелаш коммунистически общества пропагандистан лаьйтара гIо лоттадарца оаш ба.

Цу дерригена а коммунистически къахьегам бахьанерча болага йол хулийтарга республика бахархой къахьегамах а политически а бахара ерригача оагIонашта хьинарегIа гIо лакхара.

М. АЛЕКСАНДРОВ,

исторически Iилмай кандидат.

Хулиганашта вайна юкъе моттиг яц!

* * * *

ЮКЪАРА ДЕКХАР

Зуламе гӀуллакхаш леладечу наха юкъе нисъелла нийсачу комсомольски билетаца кхеа доллу къегий нах. Царех долчар кӀеззига ца тоххаш бала-аьтта, барт-хоттаман бен комсомоле уж дӀаэцар бахьан долчу да ю. Дика-дикагӀа нар къоаста а вен къаьйбе бела — комсомоле дагирхой.

Тха училище 520 комсомолец ва. Училища кулгалхочуна тӀадилла ваадагӀа декхар, кхоачамдерзолаш барт тайна коллектива а ю. КПСС XXIII-гӀча съезда сайна 311 килограмм бесаш дола металли 14350 килограмм Ӏаьржа металли гулдир, хӀьта город тоаран хоьхран 60 сахьата балхаш даьд тха училища комсомольцаша. Къамарча большевикашцен Советски Союза Турпалашцен 30-аьд мӀашагӀахетар хиннай. Каст-каста кино а театре а культпоходашка ух тха комсомольцаш а кагирхой а. Юртта училище мӀашагӀотхача хоровой, дахкарен, дукхой кружокашка дика дакъа лоац цар. Культура университет а к училище. Каста-каста спортивни мероприятеш а хул тха училище.

Еррига уж мероприятеш декархой училища къахьегамен культурни вахаре чулла аьлла чаккхдахам я. Уж мероприятеш дукхагӀа мел хула зуламе гӀуллакхаш леладара бахьаним кӀезигагӀа хурги.

Укх шера феврал бетта тха училище дешабагӀача декархоета Нальгиевах, Берсоевах, Куржахмедовах, Кремкевии зуламе гӀуллакхаш леладара бахьан доллаш сулли йор. Училища профсоюзни а, комсомольски а, партийни а собранешка бийцар уж декархоете хьехархоет. Декархоша сецам бир училище дуцамаш мӀашагӀтоха, горайн доьналдой бахана кӀеззигиен каста-каста рейдаш е. Уж мероприятеш кӀезиг чаккхбоах цхьа. Цхьаьха а загадехад тха комсомольцашта. Декархочун дийнаной училище хьа а бийхе царца цхьана вешархоча зуламе гӀуллакхаш леладара бахьанаш гучадаха.

ХӀанз декархоетта цхьаьнкха зуламе гӀуллакхаш да дайтта къовсам лоттабу комсомольски организаце.

Ю. ИВАНОВ,
№ 5 болчу профессионально-технически училище комсомольски комитета секретарь.

Къахетам ма бе

КПСС XXIII-ча съезда кхахкашка оттадаь доккхий экономически политически декхараш кхочашдеш да вай халкъ. ЦӀакха да хиннача бесса айденнад къахьегамхой хьинар. Къахьегамаш дика хьоцамаш доах вай ша шерара хьаьдарча шера.

Цудухьа шоай кхоане таханеа а хоагӀа хилийтара тӀагӀертта къахьег вай къахьегамхоша. Цхьабакъда, вайна юкъе хӀанз а нийсху ... деррига кхета ца деш бола тӀехьадиеш гӀуллакхаш доахка нах. Уж ба хулиганаш, наькъа хьакъ духаш атта баха ловраш. Цар цхьацдайола новкъарлеш а наха, хатоамаш доах.

Хулиганашцен цу тайпарча кхыча элементашцен боккъонца бола къовсам лоаттабара общественностен деррхигача халкъем тердам тӀаберзабаьб парте. Цу хьакъе ханатхха статьяш хиннай «Правда тӀа», вай республика газета тӀа а. Тха юрта — СаьмуӀашка балача наха а Ачхой-Мартана райцона къахьегамхоша а чӀоагӀа раьза а белаш хьалхаш цу статьяш тӀа гӀоттаваь довзаш, хӀана аьнча тха юрта а районе а а хулиганашта доваш декхаш а, къовлаш деш а, цхьоьла верцахьа хӀамаш деш а йола моттигаш.

Масала, цхьа юкъ лаьар тха юрта къоалаш деш, гучабовлалар уж. ТӀехьара СаьмуӀашкарча машинананьакъа станце латташ йола вагонаш а дийдда тайп-тайпара хӀамаш йиьар, лочкъа е аь. Къуй лела йолаолар милици, юртта саркагӀбаьлар уж хьалха юртара нах а.

ТӀехьара а гучабевлар къоал даьраш. Уж хиннабар 16—17 шу даьнна лагийнах Алиев Султан, Ахмаев Джадауди, юртта къьбараш а. Айнца а лий ца ха теха чубахкар уж. Цхьабакъда, цунах кхоачамхилац, зуламхой чубеххарах меттаоттац цар даь зуламаш. ДикагӀдар уж цу дек тӀа кхачалеьа кхетабар. Дале а гучадьнад цар дайн воанойн юртта юрта общественностей цу доарӀамарча гӀуллакха юстара лаьтта хилар. Масала, уж дешаш бешшашеьа кӀалла сагота хиннац, юртарча школа коллектив, болх беш а а дешаш а воанайн, цхьайола бийсаш дӀагӀа ца йоаххиаеххьа цари боагӀа, кхетам балара, сагота хиннабац цу нагийча наькъ дайн воанойн.

Шоай къонгаш кхетабарал сонгӀа харцаьхьача лоаьхьа тӀа бовла царца тӀа деш хиннаб цар лай. Масала, царех ва «Самашкинский» совхоза йоалагӀча отделене бухгалтер вола коммунист Кубиев Хакин. Цун воӀ а хиннаб вагонаш а цадош къалдаьрашка цхьана.

Вагонаш чура йиъа цхьайола хӀамаш геттара лохарча мехах паргара дӀа а дийна шийна пайда а беш йийхай Х. Кубиева.

Цхьабакъда, е прокуратуре а е во учете латтача совхоза парторге а цхьанкха бехкбаьбаш цунна. Парте мутӀарашка хилийта воагӀий хуаге юртта бӀеха вола коммунист?

Юртта бехктохаме да воаш битаб тха юртарча бухаьна отделене боах бу телефонисткаш Бональчук Галиевн, Есаулова Марин. Аморальни гӀуллакхаш леладу цар.

Цхьа телефонисткашта молаш а хуаш а воагӀа арагаьяча ше вуаш лел моттиц хьа а лаьна хьейтт шу даьнча кӀаьнка йийтай совхоза шофер Хукушев Муталима. Шо шу суд йир цунна. Цхьабакъда, кӀалд бехк баьзар Г. Бональчукан М. Есаулован Хукушева аьча зулама уж лаьъе хиннабелаше. ХӀанз а хьакха санна во лел уж шиъ.

Тха белгалдаьнна бесса ба боагӀача бесса бехктохаме а на саца бита зуламхой цу гӀуллакхо кхета ха беш тоахабеш хилар. Цудухьа юртахой декхар да мелхагӀа ... хархьа дийнлар воагӀина бесса бехктохаме ваар.

ХӀанчу тӀехьагӀа къовсам лоаттабе а хулиганашта кӀалхара хальта дешаш хилийта а лаьрхӀа тха юртхоша.

Оаха вӀалла на хиннача бесса теаберӀба дружинникий болх, воахвче а аӀамигача а массане дорвертьа юкъара мерадем. Цунах дика гӀо хургда милицехен-кхыча органаштен.

С.-М. ДОВЛЕТМИРЗАЕВ,
Ачхой-Мартана райцона СаьмуӀашкарча юрта Совета председатель.

Л. АЛИМХАДЖИЕВА,
«Самашкинский» совхоза цхьалагӀча отделене завхоз.

С. МАГОМАДОВА,
кинотеатра заведующий.

ДӀадовла новкъара

Найсен шийтта хиннача оттадаьд хулиганствона къовсам лоаттабара дош. ХьатӀакхаьчай хулиганаш а вайна сагийна дахен болх бен новкъарле ераш а цӀенкаштта юзатоха бела ха. Из декхар кхочашде наь кхоачаргба еррийгача общественноста новкъосталца.

Тха коллективе дукха комсомольцаш ба. Царна юкъе совхоза вахарча хьинаре дакъа лоаца нагирхой, Советски Эсаре гӀуллакх даь цӀабаьхкараш ба. Цхьабакъда, шоаех цхьа бакъахьара нах а лоарӀаш зуламера гӀуллакхаш лелаерраш а ба. Из боккха низ ба. Сона хетачох, шийттхйна вайна а пайда хулиганаца кхетта болх бе бела коллективе, хӀаьта нагахьа санна из тоа на лой, тӀакхха хоагӀа тайсар де дела цунна. Цунца цхьана ала безам ба са, дакъхха зулам дергдолча дӀакхачийта йиш яц хулиган. Цу гӀуллакхах дотхха зулам довл на-ха, из юкъе хиннача коллектива боккха бехк а хул. Цудухьа вай массане юкъара декхар да цу тӀа хулиган дӀа ца кхачийтар. ХӀаьта а нийслу уж гӀуллакхаш.

Дукха ха йоашша во санна моттиг хилар тхо долча а. Мекка сайрийна клубе а вена латам-тохаш хилар совхоза къона болхло. ШоллагӀча дийннакхе а ше дукха оттадир комсомольцашта. ЦӀенхахттач дийцар из гӀуллакх кагирхоша. Мел оаха аӀамигача сага из дийӀургдоацаьга холлуш дар. Шийх лог лаьйш, ше бакъахьарча новкъа валар дезаш коллективашарча [illegible] кхетадир по.

Шийх даьнна во гӀуллакхаш мӀецдаь дӀа а даьа хӀана дика болх беш ва из. Сайрийнарча нагирхой школе деша а ваха механизаторий курсаш яхь дога ва из дӀавига сег.

Маларо хьаьнха боккха бела кхоачийтар совхоза балача нахага. Из дӀадакнхара боккхача лоархӀаме хилар боагӀача тайпара наха юкъе кхетача болх бар, геттара аьрдагӀарча хулиганашцен, латам-тохаш бараашцен, къайлаь меларашцен цӀенхаштта къовсам лоаттабар.

И. НАМАЕВ,
ВЛКСМ Шелжа райцона «Джалка» яхача совхоза комитета секретарь.

Ваь бетта хьалха хинна хьаьна кхоачаш а ю, деагара дейта шура дукхагӀа лехдаве тешаш лаахьеш къахьегаш я Суьйжески райцона Орджоникидзе цӀерахча колхоза хьайбий лелачда ферма коллектив.

Хьалха латтараца ба йоккхагӀа йола доярка Героева Аьсет, доярка Тимеркаева Люба, Костоева Хаджиат. ХӀана хӀара кхоабача Ӏаттагара дийнахьа буса 6—7 килограмм шура йоалийт цар.

СУРТА ТӀА: (аьрдехьара аьттехьа): Аь. Героева, Л. Тимеркаева, Х. Костоева.

Донская сурт.

КАПИТАЛОВЛОЖЕНЕЕХ ПАЙДА ДИКАГӀА ЭЦАР ДУХЬА

Юкъарча хьайбий бахана эффективность лакхъяр духьа 1966—1970 шерашка СССР халкъа бахам дегӀахкуалара пхе шера планах йолча КПСС XXIII-ча съезда Директиваш юртта бахама дакъе лерӀ... воспетерикарни бахамаш дӀадехачаь тайпара йолча помещенешца доахани яла тӀара салхазарахи Ӏалацде, хьайбий фермашка механизаци шерье, индустриальни конструкцешш прогрессиви методаш юкъехахьара наькъаца гӀишлош хьаьхара технически боарам лакхбе, колхозашти совхозашти мел ... матала, тӀурбаш, гӀишлой материалаш хилийта.

Цунах гуш да колхозашка капитальни гӀишлош хьаьхара дешо боккха лоархӀам белла. Йоахача кхоанен перспективаш белгальяьй КПСС XXIII-ча съезда Директиваша, цудухьа вахаро тахан дӀадех капиталовложеней дош дикагӀча оагӀорахьа къевстадеаьга, хӀана аьнча цунах тайпна да цертера фондаш лакхлуга, юртбахама производства деррига доаькъем дегӀадоагӀарга.

ДӀалахача 1965 шера итогашта а хьежа тешшане ала йиш йолаш да, вай республика колхозашка производства керттера средстваш 3672 эзар сома яхьне лакхъеннй, аьнна. Уж лакхъеча доакха дакъа лаьнад атхедех кхоадоха ахча капиталовложенешка хьежадаро. 1965 шера республика колхозашка цу тайпара хьожадаь ахча деррига а дӀадаьрхӀача боккъонца царна хьатӀаенача ахчах доходех 10 процент сонгӀа хилар, хӀаьта цхьайолча колхозашка 12 процентал а тӀех хилар из ахча.

Капиталовложенешка хьежадь кхоачий шоай ахча хьелхарчул дукхагӀа хилар 1965 шера йиш хиннйтар гӀирсаш тьехарга, механизаце, технически кийчонга уж дукхагӀа дӀалахийта.

Цхьабакъда, из юртта дӀае е, Шелковской, Наурски, Сунженски, кхыча районий цхьайолча колхозашка ахчан доходаш аӀаийеьара гӀулахь харцхьаьнхтар бахьан доаш хьатӀайоагӀача ахчан доходий дукхагӀа хьежжа бахам дукха чах тийнннаб колхозхой къахьегамах, оашта аьнча йоккха къа юкъесенний накопление фондаш лакхъалараш потребление фондаш лакхъалараш, хӀаьта цу цхьаь хаьна ахчан доходаш тӀара капитальни вложенешка хьежадаьа ахча кӀезиг а долаш, хӀана тӀа-тӀа дукхагӀа дӀадехарашта кхоачадеш дац.

Масала, Шелковской райцонерча «Коминтерн» яхача колхозе ахчан доходашта оттаь сметаш 1965 шера 114 процент тӀеххоачашъяьча метте, колхозхой къахьегамах мах балара хьожадир 1965 шера производственно-финансови плана тӀа лаьрхӀа хиннача ахчах 127 процент, цу шера промфинпланах хьожадаьча ахчах капиталовложенешка 66 процент мара а ца дохийташ, хӀаьта боккъонна хьатӀаенача ахчан доходаш тӀара капиталовложенешка хьожадаьр хилийтар 7 процент мара, цу цхьан хаьна цу доходаш тӀара къахьегамах лучча мехьага дахад 51,3 процент. Цунах гуш да, доходаш тӀара капиталовложенешка хьожадеш доал ахча геттара кӀезига хилар.

Уж тайпа да гӀуллакхаш Шелковской райцона «Червленский», Сунженски райцона «Победа», «XX-гӀа партсъезд» яхача. Шалит райцона XX-ча партсъезда цӀерахча колхозашка, хӀаьта ахчан доходаш тӀара 1965 шера капиталовложенешка хьожадь ахча деррига а 0,2 процент мара хилайзар Нажай-Юрта райцона колхозашка, Шалит райцона колхозашка — 4,7 процент.

Юртта дукхача колхозашта ахчан доходаш харцахьа дӀалайбьар капитальни вложенешта финансировани яра ца Ӏатбъа йиш йолаш хилалзар.

Хоаш ма дарра, колхозий капиталовложенешта юкъе доккха дакъа дӀалоаш гӀирсаш хьалдарон механизаши яра, хӀаьта 1965 шера цу гӀулакхашка дӀадахийта лаьрхӀа 5780 эзар сом а дар, цу даькъе: гӀишлой-монтажни балхашца — подрядни способах гӀирсаш хьадеча хана 3437 эзар сом, хозяйственни способах хьадеча хана 2313 эзар сом.

1965 шерарча бегӀьница балхъйолча занцеша хьахьоех, гӀишлой-монтажни балхаш дара боаргм 3977 эзар сома мехьа е 69 процент мара кхоачашбаь ца хилар, цу даькъе подрядни способах кхоачашдаь балхаш 71 процент хилар, хозяйственни способах ухоачашдахьараш — 64 процент. Подрядни организацеех план дукха хӀама ца эшшаш йиза кхоачашъяьраш колхозий юкъара гӀишлой организацеш мара яц, хӀаьта «Чечингсельстрой» гӀишлой участкаша кхоачашдеча балхех лаьна аьнча, цар 39,2 процент мара кхоачашдаьлац балхаш.

1965 шера гӀишлой-монтажни балхий плана кхачаш ца яр бахьан долаш, масса тайпа гӀирсех йола дукха объекташ йисар хьалхьа ца йоалаш. 1966 шера 1 январе [illegible] райцона колхозашка хьалхьа ца йоалаш йиса объекташ ахчанца лаьрхӀача 938 эзар сом мехьа яр. Ведана райцона колхозашка — 568 эзар сома, Нажай-Юрта райцона колхозашка — 457 эзар сома, Гудермеса райцона колхозашка — 400,3 эзар сома мехьа, и. кх. дӀа.

Колхозашка капитальни гӀирсаш хьадара итогашка хьежачух гӀехьагӀа белгалдаьнха дешаш да, хьалхе йоаль объекташ хьалхьа яхара гӀулахь дукхача колхозашка хьалхагӀа а санна во латташ хилар.

1966 шера хьалхарча квартале цхьаьнха объект хьаьхаь яьккхаш Шалит, Советски, Нажай-Юрта районий колхозашка.

ОарцагӀа ца даьча йиш йолаш а юрта бахама районий производствени управленеех цӀенхаштта бахи бакха боагӀаш а а уж тайпа результаташ.

Колхозашкь капитальни гӀирсаш хьадарца дукхаденна дола дешаш сихагӀа къестадеага дӀадех хӀана вахаро, хӀана аьнча цунах тайпна да капиталовложенешка хьожадеш долча колхозий шоай ахчех меттел пачхахьалкхен кредитех а пайда дикагӀа эцарга. Дагадохьхарах белгалдаьнха дола проектно-сметни документаци гоарн гӀишлой-монтажни балхаш дерттӀа мӀаштӀехьа ца дахара бахьан долаш пачхахьалкхен кредитех пайда геттара кӀезига эцаш хиннай.

КПСС XXIII-ча съезда Директивашка белгалдаьнхача тайпара, лоархӀамегӀара декхар да капиталовложенешта планаш уттара гӀулакх тоадалар дерт ца хилар. Дерригача бахамашта капитальни вложенеш хьежае а царех пайда эца а беза, нийча бесса ца а эцаш, дӀабоддаш йола къахьегами ахчан кӀезигагӀа а хургдолаш, хӀара дӀадахийта сом валовии товарнии продукцеца, цӀенача доходашка юхаметтаоттаргдалаш. Цудухьа, коровник, овчарник е складской помещенеш хьалъарга мах мел дукха бода а бе-бахка ца хетаю [illegible] мегаргвац хӀана цхьаькха а.

Халахете а, дукхача бахамашка дӀадахийта сом дикаа юхаметтаоттаргдолаш пайда эцац цунах. Из юртта хӀана хул аьнча, хьайбашта е производственни помещенеш даьлье доладалале хьалхагӀа из экономически пайдана хургйий, цар шоашка дӀадахийтар юхаметтаоттадергдий ца е хьожаш уж хьалъендаь хул.

Цудухьа хӀана экономически оагӀонгахьара теркалде дела капиталовложенеех пайда эцара деаш, хӀара дӀадахийта сом совленка юхаметтаотта дезаш хилар теркал а де.

А. БУХТИНРОВ,
Госбанка Нохч-ГӀалгӀай республикански конторе воккхагӀа вола экономист.

Ю. А. Гагарин шерачча Волгоградски № 8 йола профессионально-технически училища облесте вугара къахьнарен я, 20 эзар сонгӀа нагирхо во училища дийша йисте а ваьнна вахара путевка яйца. ХӀара воркӀагӀа вола баьло, Волгоградерча Ф. Э. Дзержинскиа цӀерача тракторни заводе инженер — из училища йистевьнкха ва.

Укхаза, Ю. А. Гагарина бюст латтеча, мӀашагӀбеттачу мерда дешархой. Училища традицех лаьй нагирхошта дукха дукха хӀаммаш порадоагӀа культурни-кхетаме балха директора помощника Сычев Анатолий Иванович.

Н. Суровцева сурт.
ТАСС фотохроника.

ХАЛКЪА КАНДИДАТ

СИЙ ДОЛА САГ, ТЕШАМЕ НОВКЪОСТ

Сатийца а Грознерча крекинг-завода ЦӀев ленинский зале. Трибуна тӀа ва КПСС XXIII-ча съезда делегат, Социалистически Къахьегама Турпал, завода воккхагӀвола оператор Андрей Сергеевич Клепов. Дог гӀоадаьнна душ до съезда балха лехоех, завода къахьашка латтача декхарех.

Дукха хала е ирас лолам а деном хиннал шоэткъем итт шу гаргга ха яьнача, белаш тӀаьоаш, куц долаш, юкъерча дегӀара волча сага. 1935-ча шера яхайтта шу далаьа, дийнаьа доашаш вита аӀамига саг Грознерча ФЗО «Нефтеуч» школо дийша валар. Шин шера из тӀехдана чакх а яьккха Андрей крекинг-заводе балха вера. ХӀаьта шуж тӀехьагӀа шу а дӀадаьар из воккхагӀвола оператор хьожаве.

Шалхар дукхха шераш. Мел яр уж шу хана лайна халонаш! Эшар дукха дар — боккха эцар бахха оцыт, хӀаьта, нагахьа санна производство дика ца ейзача, крекинга процесс дика ца Ӏомайнча, геттара лола хулар бролукше дикка.

Советски Эскаре гӀуллакх а даь цӀадена шу дьлалехьа белабелар Сийлахь — боккха Дай-махка тӀом. ТӀем тӀа вахийта, аьнна дийхача, хьа моттиг заводе а аьнна соцавир. Дукха бенник а кхьлаха даьтташ а эшар тӀема фронта. Дийн бийсан мала хул хилар, тӀем тӀа балача наха а шийна а хьалхара болх бера, салаӀа йиш ецар. Йистебьлар тӀом, хьатӀаэттар котвлох Ди. Деррагача советски нахаца цхьана волаш, къахьегама фронте хьалхарча мутӀарашка хитташ хьавера, заводе валлача бесса, тӀехьдика саг вола Андрей Сергеевич.

Масса а хана цхьан тайпара бе йиш мичай болх. Техникаяен ӀималаниехарагӀдуннача хердахо дӀадех хӀара советски сагагара керда технологи, балха керда формаш, методаш Ӏомаелга, карамраенга. Из дика кхетаду Андрей Сергеевич. Цхьабакъда, ше Ӏомарча сонгӀа керда методаш ца шийна болх бечо наха а дӀайоновйт. Дукха ба заводе Андрей Сергеевичагара гоаьна Ӏомаь операторош, бокхагӀа бола операторош.

Геттара аӀамига вар Павловский Юрий заводе венача хана. Балхах цхьаькха хӀана хацар. Тиъа шу сонгӀа за из аӀамига саг Андрей Сергеевича уллув къахьегаш вола. ХӀанз из установка начальник ва. ХӀаьта Гречкин Юрий — шофер вар. Витар шофера болх, заводе балха вера. Аьлар Андрей Сергеевичага ше оператор хила лоаш хилар. Вир цох оператор. ХӀана из заводе воккхагӀвола оператор ва. ХӀаьта юртта болча наха дукхха мерашьа хьа йиш а.

...Вьшшара духхар дийхача, хоачача сьаниа къайладаьккхал Салонско уламагӀа, № 74 дагӀа доккха доаша цӀа. Цу хоача цӀеноика бах Социалистически Къахьегама Турпал дехал. Шийн вар сання, наха дубе деш дика къахьегаш, наьха уназдӀето дорасш хьайоагӀа № 2 йолча горбольница зор Любовь Ивановна а. ХӀаьта цар шин воӀ — ваӀ — Анатолий хӀанз Советски Эскара сержант ва, вокх — Виктор укх шера йистейоаккхаш ва технически училище. Варт тайнача дезале масса а хана сакъердане, масса а хана дукха мах болаш хул. Укхаза хул Андрей Сергеевича деттагӀий, цо гоавал дӀайоавераш, цар веший Виктора новкъостий.

Нах хьоагаш вах саг. Вахача, болх беча хьакхал вц нугаргара наха. Дика саг, дика деттагӀа, дика хьехархо ва из. ХӀаьта общественни вахаре во дакъа лоадаш хилара духхача из масса а хана хьакаре къалагаш ва. Масса а хана юртта волаш хьаьнагӀа Андрей Сергеевич Клепов. Къона волча хана завода ВЛКСМ комитета секретарь хиннав, хӀаьта 1946-ча шера КПСС членалла ше дӀайийцача хана деш цехкона, завода партбюро, парте райкома пленума член волаш хьаьнагӀа из, хӀанз КПСС горкома пленума член ва. 1935-ча шера дена барӀахаза орденаш медалаш синай цунна, хӀаьта 1965-ча шерара гуйре цӀенкха а дагара яргьац Андрей Сергеевича — Социалистически Къахьегама Турпала цӀи елар цунна.

Сий лу Андрей Сергеевича балха, цун тара хила гӀерт цун къонгаш, деттагӀий. Из тамаш а яц! Дуи деррига вахар дика, сийрда хьокхан ба царна. Юртта ва Советски Ӏаьдал лакхарча органе — СССР Лакхехьарча Совета депутата кандидаталла оттаваь, КПСС XXIII-ча съезда делегат, Социалистически Къахьегама Турпал, крекинг-завода воккхагӀвола оператор Андрей Сергеевич Клепов.

Р. МУЦОЛЬГОВА.

Таджикистан ССР. Укх сурта тӀа хоала гу Кумсангирски райцона В. И. Ленина цӀерах йолча колхоза культура ЦӀа. Из боахам республике дикагӀчарех лоархӀаш ба, нах цкъллаг сом сонгӀа я цун шера бола лоход. Колхозни поселкаш тоаяран уж къахьаран дукха средстваш дӀаухийтт.

Е. ШУЛЕПОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

МОСКВЕ ЭГГАРА. ХЬАЛХА...

Москва тахан. Мира проспектагӀа столице виброкрокатни панелех духьашка хьалъеаг а керда 17-наь мӀаштӀарьнь лаха чуӀе хьаьн. Цу тайпара дола кхы кӀенош санна йоалаш, хьалиш хӀехагача доаьхьдоаьхьой бораш, мӀашагӀйолаш а, хӀаьта ерокъара цӀенлаш мӀашагӀйоттачу еррига моттигаш ехьа а, тӀехьа процессаш цӀенкъа дӀальхай, 384 квартира хургъй цу цӀено чу. Кердача цӀено эгара мӀаьхарча этажа чу бьтенай гӀулакхаш цу кочбинат берашта цӀаи хургъ. Уж тайпа 17-наь мӀаштӀардь цӀенош хьалдерда Смоленски бульварагӀа а.

Сурта тӀа: Виброкрокатни панелех Мира проспектагӀа хьалдеш латта 17-наь мӀаштӀардь чуӀе цӀенош. Сурта тӀа моаха бӀаргагуш долча къахьарча цӀенашта дунен тӀа дукха йиса [illegible].

М. Гранмов сурт.
ТАСС фотохроника.

ХАЛКЪА ДОТТАГIА А, ХАЛКЪА ХЬЕХАРХО А

Чехословаке Коммунистически парти кхолладелла 1921 шера 14 мае. Болхлой класса революционни парти а йолаш из хьалхий Сийлахь-йоккхачу Октябрьски социалистически революце юкъарчаа доацаш дача яхийлеа. Дуккхачу нана дахьа лоацам парти яр из шахьанда дина, цуьнга йолаш йисар из отаро, шарIича тайпара цунна «тIаккхул» хиннача шерашка а.

КПЧ политика кертера лард хьархIаш масеза хила а хила, тIаьхь долаш а да марксизм-ленинизма принципашта тIехь хилар. Уж творчески юкъе ихулар. Чехословаке Коммунистически парти дуьнен халкъанта юкъерча сийлахь-боккхача революционни болаш кертера дахьа долаш а оппортунизмаи сектантстван зуьригача формацита духьа ла лерадIа кьовсам лоаттабеш а кьаенах дахи. 1929—1933 шш. дерригача дуьнен экономически кризис хиннача хана берригача чехословацки кьахьегамхоша латтабеча кьовсама керте иттар яа. 1935 шера хиннача Коммунистически Интернационала VII-ча конгресса решенешца хьалхае а лелаеш, чехословацки коммунисташа шоай низаш тIаьдерзадир фашизманан тIеман дуьхьалара халкъа фронт вIаштагI-

йоллара. Цу политико дикка нийсо цар авторитет гитлеровски Германи массе сагIорахьара «Чехословакена низенна» из дIIадаьца лайчIуши дийнача хана. 1939 шера кьайхина бала кечбенача тIехьагIа, лакхача хIу мица хана тешаш хина политически парти хилха коммунистически яр шера дIаяр лайха. Уж коммунисташа массаш а дуьнахь дIахьахьа Советски Союзах дело бахьар, цар йолаш, хилха Советски Мехко шира хьаххайкадалар Чехословакена новкъостал де Iен нийса хилар.

Фашисташ тIабаьхкира хана чехословацки коммунисташа хенкъа дахьа лаьнар кIердашна дуккхала хьанифе кьовсам лаьттабара гIулакх икъе. Нах дукха болабеннашта а, коммунисташ котбоккхаца доаттабир из кьовсам. ПартIато хьаьаш латаш тIадоагIача Советски Эскара бIухоша оагIув оагIаш а теха, кхо. навчалла хиташ бир уж.

1945 шерал тIехьагIа халкъа-демократически революци йолаенача хана чехословацки коммунистана практико творчески юкъейихьар лаьнински теори, цар вIашагIтоьхлар болхлой классех ахархойн классови союз ихар сана йола шерра кьаман фронт. Цу революцех социалистически

революцига хургIахь гIулакх вIаштIехьадаьккхар цар. 1949 шера хиннача шой съезде нехка социализм хьалхьара генеральни линий беллир Чехословаке Коммунистически парте. 1960 шира а Кьаман собранета йии хилар кIаргIдьяна толаман тIоагIдаьл мехара социалистически формаш дегIахара пересмотрен белгаьйла дала социалистически чехословаке керда конституци тIазза.

Экономически дегIаяра гIулакхъ буржуазни общественни строй йоаца хана шой дала торе йолаш хиннах башха-дика толаман дахьад Чехословаке. ХIаьта а, цу толамех кхоачанбаь Iаннар парти. Кхьерта махкш яро хьаьбьекхар, общественни кьахьегама овсарла массе оагIорахьара учет ца а лелаеш, экономически дегIаяхьалта промышленни продукци системни дукхагIа хьапра накъана хIахо дала йоаш йолаш ца хилар. Цулуьхьа халкъа боахам плана боарагIа дегIахкуллера оргалькха тоаль система оттайир.

Шой чакхбоаллаш, партий вIашагIъеллача дийнахьа денз 45 шу дизза дукха ха яалахьа, хьаелларгIолча вездача. XXIII-ча съездага йоагIа КПЧ шело йоашаш шой нехка кулгалдеш бала

шо а хина. Из хьахьаь нугIарашта шахьерча цхьаьагIоенн ук кхоттадаьхари. Съезде шиIоргIа 1966—1970 шерашка халкъа боахам дегIахкуллара тхе шера плана лоацIамира программа. Декъхий, хала, цхьабакъда, шого йоашаш кхоачаяздулургдолча дакъарах ма керачча шахьастне оттадеш.

Чехословаки Коммунистически парти масаза а тешаме даьттай хIана а ластт дуьнен болхлой класса авангард йолча Советски Союза Коммунистически партеца оагIув оагIаш а теха. Дуьнен дерригача махкий революционни халкъашца интернациональни барт-цхьоагIоа уйла йолаш а из.

Шой революционни дакъа шелегкъе пхийь шу дизар белгалдоаккх Чехословаке Коммунистически парте, республикe социалистически общество хьалгьь яккхара денхар шийна хьаххамка а оттаеш! БIубеннa хьем из кхиненга. Цо кьовсам лаьттабу из кхоале бахьан долаш — социализм, паргIато, дерригача дуьнен тIара машар бахьан долаш.

Прага, май.

ЮЗЕФ МАРТИН,
Чехословаки журналист.
(АПН - Прагопресс).

— [illegible]!

Н. ПЛИКВА фотоэтюд.

ЮХА А IАЛАМА НИЗА ХЬАЛХАШКА

ТАШКЕНТ, 10 май. (ТАСС-а корреспондентий Е. Майоров, Н. Мономов). ПхийттагIа ди да 26-ча апреле Узбекистана столица чIоагIа мехи ватабаь бахча. лаьттанна кIалхарчи Iалама низа шой бохх ца социйта. Цу хана дена кхо бIаьза гаргга чаг теха хилар белгалдаьккхад «Ташкент» яхача сейсмически станца. ХIаьта цудаьх дукхагIа оршш пройденари шера дIаиlахьаьд. Цадда хи-шой гераде бахача моха тоьан чIоагIа калуж теха лаьтта вогадаш бола чогаш а, цу дахьа масехи чаг 4—6 баллаьш а йолаш. Нахарча Ташкента кIал болаш дала лаьттанна кIарахара дуIа дукхо лаьттанга да бохх из Iалашхоаш.

Сейсмара бийса кхерамо лаьжаш ташкентцашна. Цоьа тхи бала а боъ бола а йолча чогагаш хьанбар царга. ХIаьта цул тIехьагIа дукха из далалахьа цаl шемлегIача тIехье тохаш тоьIаца лаьттанаш кIал бийттача чогагаш массехиаза вагабор Ташкент, хIаьта цудаьх отара махбалагагIа яр 6—7 баллага дIахьчар. Шемашара, арйбоала бийсар бежача нах.

Цхьайолча районашка дераша кIарахара цIан эвз дIехадаьа хьалхагIа нахи вагача хана тоьхадда хиша поврийон цIенош. Iалама низа за дели гераде шехьа лоIача, хьалхагIа бIарча йиса хиннача кьаьнарча нах чу Iоча общественни здание из.

Цу бийсанарча сахьтешка дена бохх бор чоьнна пьча юха, уж бахча тIа а ухаш, новкъостала дела хий нача «скари медицински помощь». Массахи цар больницашка Iохумера.

Хьалхарча денажка а санна, дена кьоначахьа долаш хилар тоаlентцашна. Массарча графиках боахх бол из промышленни предприятеш, учрежденеш, транспорт, будаш. Улицаш дIахо а цIанъеш латт.

БАЛХА А ТIЕМ ТIА САННА

Грозненски мехадаьтта чакхдоахача заводе дукха ба тIема хана фронта хьархIа заводе хьнвар да кхоаш кьахьейгараш, цуьнга хайра тIем тIа лийтараш а. Вай сийрда кхоале — коммунизм хьалхьара кьовсам лаьттабеш бола «тIемхой» а хилла бехаш, кьахьегаш ба уж хIана.

Заводерча дукхагIа болча нах дика вова, кхычарна вунцаш хемар Белоус Федор Филиппович, слесарь-инструментальщик. Кьона вар Федор 1942-ча шера заводера тIем тIа водача хана. ТIаьста цу даьна салте лийтар Сталинград хоралла. Цигара дIаводаннет из Висла хьача хин дехьа баьлар, даькъа, лаьнар Варшава цуктаьйоашхаш. Элбе отарча хьалхарчарна вIашагIкхийтар американцашца. Берлин йоаххаш чIоагIа чаахкаме операци йир Федор Филиппович командир хиннача батальоно.

1945-ча шера моастагIа хиначаь вIашагIаш Федор Филиппович вича кьахта тIа ядар ордеших медалаши: Ленина орден, Дай-мехка тIема I-ча II-ча степена орденаш, тайп-тайпара медалаш. Кхы дукха ца дело шоаш хьахьонхар цар салтечо тIем тIа лаьадаь гIулакхаш.

Шозхьа дIалаьд тIемахкоч чулна тIема денош, хулуша ца за карота дахагIа хьахьега гIертеш. Новкъостаща лоархIаш, шой дели ва из массаниа беаш дот цIена вода хьахьегамхо. Механически мастерски агитатор ва Белоус Федор, завода партбюро общественни член а ва.

Цуьнга ва Белоус Федор Филиппович, балха а тIем тIа санна каьлар дукха шой са, хьнар, шо ца кхоаш кхахьегин вола мутIара советски саг.

Д. ЛЬЯНОВ.
ГИПЗ № 4 болча цеха техник.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ХАРЖАРХОЙ НАКАЗАШ КХОАЧАШДУ

Мотгигерча Советашка харжамаш дача хана харжархоша тIадехка гIулакхаш кхоачашдара депутаташа цхьана дукха бола баьб кьахьегамхой депутатий Ножай-Юьрта районни Совета исполкома. Харжархоша деннача 123 наказах 109 кхоачашдаьл. Харжархой наказех оттара керторла-раш культурно-бытови объекташ хьалъелта, дукагIа хин кхоачам лаьттабелга, керда вахкъаш декхитех далаш дарацта ремонт ае, юрташка электричество ва-

кхой ялхалга, бахача нана цу медицински бытовой гIулакхаш ахы а дикагIа дала дар.

Харжархой наказаш кхоачашде декхарийла хиннача районни Совета депутаташа, юрта Советий исполкомаша, райисполкома отделаша, колхоза правлене, района учрежденешех организашех дукхагIдолча дакъе йилача дахьа кхоачашъяьлл уж.

Харжархошта дахарех дукхьа 1965 шерее ухх шера хьалхарча кварталех хьалъеь эксплуатаци дIаенна Айеровски, Айтиеоcхски, Рагун - Кажински, Замай-Юьртовски, Зандакски, Зандакски арински бахI шера школаш. Саясановски юрта клуб хьалъеь эксплуатаце дIаенна. Хьалйир Шуани, Бельты, Зандак яхача а кхача юртанка а цхьайта тика. Энинкали, Рагун - Бажи, Дишарги, Агерашки яхача юртанка электрически свет йиллай. Из бахьан долаш белгтала хуьшадахьа районе бахача нахха культурно-бытови гIулакх дар.

Шоалта харжархоша тIадахка гIулакхаш дикад кхоачашдара дукха болх бу райпо правлене — депутат нов. Юнусов, Орджоникидзе цIерахча колхоза правлене — депутат нов. Хусихаджиев, районе — депутат нов. Зайналидиев.

Цуьнга шоалта тIадахалар кхоачашдара дукха болх бу райсовета депутаташа, Калинина цIерахча колхоза даарка Исаева Корсуна, Ножай-Юьрта юкъерча школа хьахархочо нов. Антонова, цуьнга кхы дукхахабарана а.

Халкъа Iу волча хIара депутата шой бехктехкамара гIулахх кхета а дела дикаш кхоачашду шой декхар.

В. СМИРНОВ,
Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета организацена инструктор.

ТОЛАМАШ ДОАХАШ

Хина кьахьегама совгIаташ хийчаьл шой съезда накъа болхаш Грозненски вагонни депо комсомольско - кагирхой колесни цеха коллективо. Ухх шера бит бетта кагирхоша ремонт яй планал совгIа чакхий вагр пара. Лаьна дикал йолаш я яь ремонт, цунга дIалоар чила дезачул лекха лохагIа дa. Кагирхоша материалаш кхею, бокха пайда эп пар кьайна овтханаш, электроэнергия ярех а.

Дьаьха нах баьб дика кьахьегамай балха: церна екхай мехкинаькъахой Министерствий механинаькъахой профсоюза ЦК-ан харара-кара тела Iаьа байрах.

Г. АТАЕВ.

ОПЫТ ДIА-ЮХА ИЙЦАР

Iнжинер-технически пропаганда Шено ухх леноша «Красный молот» заводе йир заводий юкъерча школа занятие. Дуьца отталаьнар эпоксидни кIушнех пайда дикагIа воарах дела дош. Цу школе дакъа лаьнар республикерча тхьаь кхт предприятера 52 специалисто: мастераша, механикаша, инженераша, болхлоша.

Эпоксидни кIушнех пайда эцара опытах хаьца дийдар гуьбегараша «Красный молот» № 1 йолча цеха начальника заместитель нов. В. П. Березинова. Эпоксидни кIушаши дуьн компанешца балха юкъейоалларах болаш бела пайда хьалта хьагIийтар цо завода балха юкъера масиаш а кхуьлаш.

Шоай предприятешка цу хьакъе лечах а карагIдьиннарех а лаьна дийнар ин. А. И. Аминенко, «ВНИИКАнефтегаза» опытни завода кертерча технолога, М. К. Малафеева, АТРЗ завода бокхагIа волча инженера, кхычар а. Цул тIехьагIа «Красный молот» чоно-литейни цехе ин. В. П. Березиновеи П. К. Щербаковеи хьахьекхар чохеи болатен литьева ремонт еш эпоксидни кIушнех пайда мишта эц. Цуьнга уж хилар АТРЗ заводе а.

Школе дакъа лаьцараша вегадир эпоксидни кIушнаш республика массайолча предприятешка лелалир, Iнжинер технически пропаганда Шено уж лелалара опыт юкъаш йола материальни ара яккхар дийзар.

Л. САЛЬНИКОВ,
Iнжинер - технически пропаганда Шено воагIарагIа лаьи инженер.

Доазол дехьара

АПН ТЕЛЕТАЙПНИ ЛЕНТА ТIАРА

ВЕНГРАШХА ЙОЛЧА ВЬЕТНАМЕ

БУДАПЕШТ. (АПН-а хьайо). Кьоесии лоаттабача Вьетнама халкъ хьалланцар бола балаш бержаш латт сурттечи Венгре гIолла. Индокитае США-с лелаю агресси совцар дIалехаш йола бIаьш митингаш лаьй укх тIехьарча хана республика городийш юртийн кьахьегамхоша:

«Янкаш—дIалоала Вьетнамера!» яхача лозунгаш «Будапештерча США миссе цIена хьалхашка демонстрацеш лаьй студенташа. Американцаша бомбаш отташ боабеча вьетнамски венгаршех венгарашта - новкъостала дара шоаш раьла а бахаш доираш хинная Халкъа вахара дахраш болча салтехк васареки.

«Рационализатораш — Вьетнамена» — «Феррогиобус» яхача завода хьахла латтача болхлой ца балаш хьалланлаьаб нехка дукхача предприятешка. Промышленноста дуккхача болхлоша премента шоашта тела яхча вьетнамски халкъа новкъостала дIатех. ХIанзале а Вьетнаме дIадаьлийта итт миллион форинт туглдаьд.

Миттхин КУЛЬЧАР.

* * *

«ТАФ 790»

ПРАГА. (АПН — Прагопресс). «Тесла-Радиоспой» яхача цхьан чехословацки заводо советски телевидения лаьрхIа хIанзара отара кердагIа йола оборудованни хьал. 16 миллиметр йолча, пленкаш телевизионни проекци ен йола «ТАФ 790» яха транзисторни установка я из.

«ТАФ» хьаьнр из «Тесла-Радиоспой» яхача завода инженераш ца! — Ярмир Данек.

— «Тхона чIоагIа хоза хеташ кхаь хилар тха «ТАФ» советски специалисташа дика хоаргIаш хилларах. Ер цу чакхдалалхьа «ТАФ» яха керда! установка хьо а яь Советски Союзе дIалахьийта хьанаргда тхо», — аьлар завода директора нов. Ян Чермака.

* * *

ТЕАТРАЛЬНИ ИСКУССТВА ФЕСТИВАЛЬ

ЛОНДОН. (АПН-а хайо). Укхаза дIахьош я театральни искусства йеррагIанен шоллагIа фестиваль. Мая шоллагIча дисаде шоай гастролаш дIайоаергьа Горький цIерахча Ленинградски драматически театраша. Ленинградхел хьалха спектаклаш оттаьй Греце, Польша, Чехословакие, Итале театраша.

— Советски театраро фестиваль хIахъовлийта дерхI ваза, — аьлар цо АПН-а корреспондентана кьамаьл дена импрессарио Питер Добие. Шуна моах — IалаьмаIе хинача театральни культура моах. Цуьнцахьа советски артисташка торжественни фестиваль дIахъовлийта лаьрхIад ваза.

— ХIаьта кьаьстча из театр хIана хержаи оаш?

— Из чоалхаме хIама дац. Цигие дукхха дийна а дийнал из а даьд Ленинградски драматически театрах. Наха дукха хезад Товстоногов Георге гIирахьинача геналаши Смоктуновский Иннокенте йоккхача талантаха. Оалаш ма хилара, бIаьза аз жатул дикагIа из цIаьа бIаргадайча. Са теш, советски искусство шийлаш боалаш шой хана фестиваль е йиш ца хиларах.

Цу тайпара фестиваль арте-лаьнта хиннa а ца Iем актераша шоашта пайдана я. Уж шоайла Iоашлу, опыт хIа-юха эц.

— Товстоногов Георге, Смоктуновский Иннокенте, хIаьта цуьнга ерригача театра коллектив ва вьттув балар а хов сона, — аьлар господина Добие шой кьамаьл чакхдоалаш.

Будапешт. Хальнальон яхача районера тIоча цIеной керда микрорайон. ИТИ—ТАСС сурт.

ОАР ЭКОНОМИЧЕСКИ ДЕГIАЯР

КАИР. ТАСС-а корреспондента В. Дунаеева хоам бу:

Каире кепатехад 1959—1960 шерашка денз 1965 — 1966 шерашка кхаччалца йолча хана чухь ОАР экономически дегIайоалара хьалара пхе шера плана толаме кхоачашъяра хьакъехьа статистически данниш.

Мохк экономически дегIабоалабара йолча хьалара пхе шера план кхоачашъяр бахьан долаш кьаьла 2547 миллион египетски фунта маьха арахеши хиша промышленни продукци хIана 3474 миллион фунт маьха арахец. 1959—1960 шерашкарчул 46 процент дукхагIа хьаьй промышленни продукци. Пхе шера хьаа а яь болх бе йолаллийтай 850 тайп-тайпара промышленни предприяте. Цу мехкагIа нехка кьаман доход 37 процент лакх а денна 1762 миллион египетски фунт хиннад. Цу хана чухь шикъера лаьрхIача хIара шера 6,5 процент тIаккхетаи хиннад кьаман доход. ДIалахача пхе шера сагаси лоархIаш 50,2 египетски фунтагара 59,8 египетски фунтора кхачаш, е 19,1 процент, дегIаделла доход.

Экономика массайолча секторашта вахе отара чIоагIагIа дегIаккхаб юртбоахам промышленности, цу секторашка арахеца продукци 83 процента 78 процента дукхагIа хиннай.

Хьалхарча пхе шера плана нехка экономика дегIайоалара дIахайна хиннай 1513 миллион египетски фунт.

ВIашагIхьийтача Iарбий Республика экономически дегIайоалара керда плана вIаштIехьалхахьай хIана. Пхе шера хинна а ца Iеш верхI шера лаьрхIа а из. Хьалхара пхе шера плана дIайоалалуш хинначух нехка кьаман доход шоаш дегIайоалалийта йиш хулийтаргья ца. Из керда плана кхоачашъяро торе хургья Советски Союза новкъостала хьалхеш дела Асуански плотинеи Асуански ГЭС-и хьалъеьа аккха. Ухх верхI шера 1959—1960 шерашкарчул ОАР-е берхIаьа дукхагIа йоакхаргья электроэнергия, вешто 1971—1972 шерашка 14 миллиард киловатт - сахьат йоакхаргья из. ОАР экономически дегIайоалара керда плана кхочашъяргда 3166 миллион египетски фунт дIахийта верхI, хIаьта пхи дукхагIдар ева промышленности юрта боахами дегIайоалабара хьошадергда. Советски Союза дакъа лоацаш хьалъергья Хелуански металлургически комплексе хьалхара аргIа. Египетски металлурге цу гиганта хIара шера цхьа миллион тонн гаргга болат арахецаргда. Асуански плотина йистедаьлча цхьа миллион пхе бIаьн зварагара дена цхьа миллион а пхи миллион феддан хулийча керда лаьтта карадерзаде а 900 эзар феддана бIарччача шерд хий диала а вIаштIехьаргда (1 феддан — 0,42 га — боагIаденьар керд.) Советски Союза ОАР - е юртбоахама специалисташи 200 эзар феддан карадерзадара яша ирригационни оборудованни йохьийтаргья. Мохк экономически дегIабоалабара оттаьча кердача плана тIа ОАР-а правительства чIоагIа теркам тIабохийт наха хьабе болх хилайтара. «Аль-Ахрам» яхача газета даннешта диалача, укх верхI шера кхы а цхьа миллион наь бIаь эзар болхлечунга бе болх кхоачаргба, хIаьта нехкара болхлой 8 миллион 700 эзар сагага дIа а кхоачаргба.

Йоагiлаш йола терко ергья хала чубаха цIенош хьалара, укхцIена-лераара, просвещена. Индустриализаци яра хьаьнча дестанта хьокха дукха керда цIенош хьалдергда йокхача промышленни центрашка.

ЧIоагIа йоакхо и бахача наха медицински гIулакх даран медицински учрежденей сеть шерьяра. 1970 шу тIакхочаш ОАР-е 19 эзар лор хургва, хIаьта кхы 10 шу даьлча — 1980 шера — 35 эзар гаргга.

Дукха ха йоаллаш «Аль-Гумхурия» яхача газета яздаьча тайпара, хьалхара пхе шера плана кхоачашъяра мохк экономически дегIабоалабара шоллагIа план оттаяри «халкъа хьаштана дIа ма дехкара а египетски граждани вахар-хьал тоалара а кьаман экономически боаран хьахбара а кердача наькъа тIа даьлача вайна карагIдувзача толамий тешал да».

...ем боахх Донг Диао хьача пахча-дьанхен кофи кхедеча пхакна кхехьегаш бола кхахнаш. Самсобозуза стамда бIухоша бохх беча хана а Iедалш шоашица гера.

ВИА—ТАСС сурт.

Вьетнама Демократически Республика кхалкаха шоалхарад доагIа дакъа доац американски империализмаца лоаттабеча кьовсама гIулакха шкъе. Эскарe бахача шаIача ялхха шорехта дIа а отта, шишоша хьаладра кхе хьет царех хIадане - кооперативни икашка, арахец промышленни продукци, дакъалоац йохаль мотгиг юхаметтаоттаеш деча балхашка.

Суьрта тIа: дIадахийта кофи ний-

ЛадувгIа, хьажа

РАДИО: 6.30 — «Нохч-ГIалгIайчоа лаьтто лелхаарно» передача (нохчий меттала). 6.45 — РВ—12-а УКВ цхьоалгIа программа гIолла лахареш. 6.46 — Горсета гIолла воккхи апареш. 7.10 — Передачий программа. 8.15 — «Сердало» газета оагIонаш тIера. 8.25 — Концерт. 8.46 — «Кьона тIаьхье» передача нохчий меттала).

ТЕЛЕВИДЕНИ: 18.30 — ТIехьагIаяр бIаь шера комсомольцаш. 18.45 — Дуьне махкашта юкъе латтача гIулакхий кьахьахьа кьамаьл. 19.30 — Киножурнал. 19.30 — «Красный Молот» завода халхой драматически театро оттаеш цхьа акт йола пьесаш. 20.30 — Замфрах оттадаь концерт. 21.35 — «Нигтта а Куле» яхи художествення фильма.

ДЕША ХЬАЙИЙБУ

Грознерча № 1 йолча сайрийкарча музыкальни школо (Ленински район) 1966—1967 дешара шера дешаркой ДIАИЙБУ I-ча курсе укх отделенешка: оркестрови, фортепианни, халкъа инструментий.

ДIаийбу 10 шерал тIех ха яьнна бола нах.

Деша болхарашa дIачудала дена укх тайпара документаш:

1. Директора цIерах заявлени,
2. Вахача моттигера справка,
3. Дарбан учрежденегара справка.

Заявленеш дIайийа 1966 шера 15 мае денз 30 маьга кхаччалца.

ДIачуваш хоатта испытанеш дIайоалаьу 6 июнера дена 15 июне кхаччалца.

ДIачуийца боал 15 июнера дена 20 июне кхаччалца.

Школа адрес: г. Грозный, Аниксиновски улица 9/43, тел. 3-32-52.

ДИРЕКЦИ.

ДЕША ХЬАЙИЙБУ

№ 1 йолча Грозненски берий музыкальни школо (Ленински район) 1966—1967 дешара шера кийчоца 1-чел классашка дешаркой ДIАИЙБУ укх отделенешка: оркестрови, фортепианни, халкъа инструментий.

Фортепианних скрипках отделенешка дена дIаийбу 7—8 шу за яьнна бераш, халкъа инструментий отделенешкеи (баян, аккордеон, щипкови инструменташ) виолончеле классеи — 10—11 шу даьнна бераш, духови инструментий отделене (труба, кларнет, гобой, тромбон) — 12—14 шу даьннараш.

Деша болхарашa дIачудала дена укх тайпара документаш:

1. Директора цIерах заявлени,
2. Вахача моттигера справка,
3. Метрически выписка тIара копи,
4. Дарбан учрежденегара справка,
5. Даьша-нанаша йiдеча ахчах йола справка.

Заявленеш дIайийа 1966 шера 15 мае дена 30 маьга кхаччалца.

ДIачуваш хоатта испытанеш хур 6 июнера дена 15 июне кхаччалца.

ДIачуийца боал 15 июнера дена 20 июне кхаччалца.

Школа адрес: г. Грозный, Аниксиновски улица 9/43, тел. 3-32-52.

ДИРЕКЦИ.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Цоьна фронтовикий улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-30-91; бокъонахана секретара — 2-45-48; партийни вахарах, промышленностех, юртбоахамех, культурах, кехаташ отделий — 2-25-72; корректорска 2-09-20.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-30-91; ответственного секретаря — 2-45-48; отдел партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного, культуры и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ04210. Заказ № 2443.